

Handläggare:Monica Söderman tel 508 33889,
Gunilla Axenbo tel 508 33958,
Ingrid Olsson tel 508 33810**Till**Utbildningsnämnden
2014-09-25**Utbildningsnämnden****Tertialrapport 2 2014, per den 31
augusti****Förvaltningens förslag till beslut**

1. Tertialrapport 2 2014 med delårsrapport per den 31 augusti godkänns. Rapporten överlämnas till kommunstyrelsen.
2. Nämnden föreslår att kommunstyrelsen godkänner föreslagen budgetjustering med totalt 4,9 mnkr för bidrag till fristående förskola med hög hyra, se bilaga 2.
3. Förslag till omslutningsförändringar motsvarande totalt 14,4 mnkr godkänns, se bilaga 2.
4. Antalet gymnasieområden minskas från fem till fyra från och med den 1 januari 2015.
5. Beslutet justeras omedelbart.

Anders Carstorp
UtbildningsdirektörHåkan Edman
GrundskoledirektörJan Holmquist
GymnasiedirektörAnn Hellenius
AvdelningschefAstrid Norderfeldt
AvdelningschefElisabeth Barö-Dérantz
AvdelningschefLena Holmdahl
Avdelningschef**Utbildningsnämnden**Box 22049
104 22 Stockholm
Besöksadress Hantverkargatan 2FTelefon 08-508 33000
registrator.utbildning@stockholm.se
stockholm.se

Innehållsförteckning

1	Sammanfattande analys	5
1.1	Uppföljning av kommunfullmäktiges inriktningsmål	5
1.2	Ekonomisk uppföljning	7
2	Förskola.....	9
2.1	Nämndens mål för verksamheten	9
2.1.1	<i>Alla förskolebarn lär och utvecklas i en trygg och pedagogisk miljö.....</i>	<i>9</i>
2.2	Ekonomisk uppföljning	12
3	Grundskola och grundsärskola	14
3.1	Nämndens mål för verksamheten	14
3.1.1	<i>Alla elever i stadens kommunala skolor utvecklas och uppnår målen för sin utbildning</i>	<i>14</i>
	<i>Analys av den kommunala grundskolans resultat.....</i>	<i>15</i>
3.1.2	<i>Alla elever i stadens kommunala skolor har en god lärmiljö.....</i>	<i>26</i>
3.1.3	<i>Alla elever i stadens kommunala skolor har inflytande över, förståelse för och har ansvar för sitt eget lärande utifrån sina förutsättningar.....</i>	<i>28</i>
3.2	Grundskola, övrigt	30
3.3	Ekonomisk uppföljning	31
4	Gymnasieskola och gymnasiesärskola	34
4.1	Nämndens mål för verksamheten	34
4.1.1	<i>Alla elever i stadens kommunala skolor utvecklas och uppnår målen för sin utbildning.....</i>	<i>34</i>
4.1.2	<i>Alla elever i stadens kommunala skolor har en god lärmiljö.....</i>	<i>49</i>
4.1.3	<i>Alla elever i stadens kommunala skolor har inflytande över, förståelse för och har ansvar för sitt eget lärande utifrån sina förutsättningar.....</i>	<i>49</i>
4.2	Gymnasieskola, övrigt	52
4.3	Ekonomisk uppföljning	54
5	Verksamhetsövergripande frågor.....	57
5.1	Nämndens mål för verksamheten	57
5.1.1	<i>Vårdnadshavare och elever har goda förutsättningar att välja verksamhet av god kvalitet oavsett huvudman.....</i>	<i>57</i>
5.1.2	<i>Eleverna upplever och deltar i kultur- och idrottslivet</i>	<i>59</i>
5.2	Program för ökad delaktighet	59
6	Förvaltningsgemensamma frågor	60
6.1	En attraktiv arbetsplats.....	60
6.1.1	<i>Utbildningsförvaltningen är en attraktiv arbetsgivare för chefer, medarbetare och framtida medarbetare</i>	<i>60</i>

6.2	En effektiv förvaltning	65
6.2.1	Nämndens verksamheter är resurseffektiva	65
	Effektiv lokalhantering	65
	Central utveckling av it-stöd	67
	Effektiv upphandling och inköp	69
6.2.2	Det ekonomiska resultatet är i balans	69
	Prognos över årsutfall	70
	Resultatenheter	70
	Anslagsenheter	71
	Investeringar	71
	Omslutningsförändringar	71
	Budgetjusteringar	71
	Jämförelse mellan tertialrapport 2 2013 och tertialrapport 2 2014	72
6.3	En hållbar förvaltning	74
6.3.1	Skolan bidrar till en hållbar livsmiljö	74
6.4	Säkra och trygga verksamheter	74
6.4.1	Skolan är säker och trygg	74
7	Synpunkter och klagomål	75

Bilagor

Bilaga 1 Schablonggrundande barn och elever samt interkommunala T2 2014

Bilaga 2 Obligatoriska bilagor UtbN T2 2014

Bilaga 3 Anslagsenheter T2 2014

Bilaga 4 Bokslutsbilagor UtbN T2 2014

Bilaga 5 Redovisning förskola helt eller delvis på finska

1 Sammanfattande analys

1.1 Uppföljning av kommunfullmäktiges inriktningsmål

Utbildningsförvaltningen bedömer att nämnden i huvudsak kommer att uppnå angivna mål och i hög grad bidra till att kommunfullmäktiges mål för stadens verksamheter uppnås. De i verksamhetsplanen angivna uppdragen och aktiviteterna genomförs som planerat och en mängd insatser pågår, som anknyter till de av nämnden prioriterade områdena Alla barns och ungdomars lärande, kunskapsutveckling och resultat, Kompetensförsörjning, Skolutbyggnad, Samverkan och samarbete samt Ekonomi och effektivitet.

Mål 1. Stockholm är en attraktiv, trygg, tillgänglig och växande stad för boende, företagande och besök

Utbildningsnämnden bidrar i hög grad till att uppfylla inriktningsmålet bland annat genom att verksamhet upphandlas i konkurrens och genom erbjudande av praktikplatser till aspiranter från Jobbtorg Stockholm.

Den statliga satsningen Skapande skola ger elever i 120 av stadens grundskolor tillgång till kulturens alla uttrycksformer och deras möjligheter till eget skapande ökar. Samverkan mellan skolan och det professionella kulturlivet stärks.

Simundervisning har erbjudits för elever i årskurs 6-9 som inte uppnått läroplanens mål i ämnet idrott och hälsa. Av 250 elever som deltog klarade 156 elever att simma 200 meter, vilket är del av simkunnighetskravet för alla betygsnivåer för årskurs 6-9 i ämnet idrott.

Mål 2. Kvalitet och valfrihet utvecklas och förbättras

Nämnden bidrar i hög grad till att uppfylla kommunfullmäktiges inriktningsmål. Till detta mål är huvuddelen av utbildningsnämndens mål och indikatorer anknutna. Kommunfullmäktiges tre mål för verksamhetsområdet bedöms uppfyllas helt under året.

Förskola

Utbildningsnämnden ska i samverkan med kommunstyrelsen och stadsdelsnämnderna se över och utveckla stadsgemensamma principer för karriärvägar för förskolans personal. Konkreta strategier för att öka andelen legitimerade förskollärare ska tas fram. Samarbete har lett till att tre arbetsgrupper har bildats för att öka kunskapen om avgångsorsaker, förbättra den övergripande kommunikationen samt förtydliga och utveckla karriärvägarna.

Förslag till riktlinjer för barnomsorg på obekvämt arbetstid lämnas till stadsledningskontoret under hösten.

Grundskola

Andelen elever i årskurs 9 som fått minst E i samtliga ämnen är högre än den varit under åtminstone den senaste tioårsperioden, medan andelen behöriga till yrkesprogram har sjunkit sedan förra året. Resultaten har förbättrats i skolorna med de mest gynnsamma

förutsättningarna medan de försämrats i skolorna med minst gynnsamma socioekonomiska förutsättningar, helt omvänt i jämförelse med 2013.

Sommarskola har erbjudits samtliga elever i årskurs 6-9 som inte nått målen i ett eller flera ämnen eller inte uppnått gymnasiebehörighet i årskurs 9. Efter sommarskola är 86,6 procent av eleverna från årskurs 9 behöriga till gymnasium, en ökning med 0,6 procentenheter.

Årets resultat föranleder ytterligare analyser och höstens resultatdialoger utgör tillfällen för att fördjupa kunskaperna om och orsakerna till resultatutvecklingen på enskild skolnivå. En referensgrupp har tagit fram förslag på frågor som ska lyftas i resultatdialoger för att också kunna mäta kvalitet i grundsärskolan.

En översyn av bemanning, verksamhetens organisation och gruppstorlekar kommer att ligga till grund för fritidshemmens fortsatta utveckling.

Brukarundersökningen inom grundskolan visar försämringar bland annat när det gäller att kunna arbeta i lugn och ro på lektionerna. Med utgångspunkt i detta anordnades i maj en sammankomst för rektorerna på temat trygghet, studiero, förutsägbarhet och skolkultur.

Gymnasieskola

Efter läsåret 2013/2014 avslutade de första eleverna gymnasieutbildning enligt Gy11. I stadens avgångsklasser erhöll totalt sett 85 procent elever ett examensbevis. Resultaten baseras på nya betygs-kriterier och examensmål och är inte direkt jämförbara med tidigare. Några generella bilder kan utläsas; flickor har högre måluppfyllelse än pojkar och det är stora resultatskillnader mellan skolor, skolenheter och program.

En sammanställning kring avgångseleverna våren 2014 från fyra gymnasiesärskolor visar elevernas sysselsättning efter skolan. Flera av eleverna behöver stöd för att komma ut i arbetslivet eller för att studera.

För gymnasieskolan är svarsmönstret för brukarenkäten likartat jämfört med tidigare år. De mest positiva svaren får påståenden kring trygghet och trivsel, lärarnas kunnighet i sina ämnen samt hur lärarna bemöter eleverna.

Ett gemensamt utvecklingsarbete för grundskola och gymnasieskola har i syfte att utveckla elevhälsoteamens hälsofrämjande och förebyggande arbete. Det förväntade resultatet är att skolornas systematik i arbetet med lärmiljön stärks.

En attraktiv arbetsplats

Utbildningsnämnden har fattat beslut om en strategi för kompetensförsörjning av lärare. I arbetet med verksamhetsplan 2015 ska konkreta förslag på åtgärder utifrån strategin ges.

En avsiktsförklaring har utarbetats tillsammans med lärarorganisationerna som ett led i arbetet med att vara en attraktiv arbetsgivare som behåller, utvecklar och rekryterar skickliga lärare.

För att öka andelen legitimerade lärare erbjuds utökad finansiering av studier i lärarlyftet. Antalet lärare som läser inom lärarlyftet är fortfarande för lågt.

Utbildningsnämnden har beviljats statsbidrag för inrättande av totalt drygt 840 karriärtjänster inför läsåret 2014/2015. Skolorna intresse av tjänsterna är stort.

Den totala sjukfrånvaron per den 31 juli 2014 var 4,87 procent. Analysen av sjukskrivningstalen fortsätter, bland annat kartläggs sjukdomsorsaker inom olika yrkesgrupper.

Arbetet med åtgärder utifrån arbetsmiljöverkets föreläggande fortsätter. En uppföljning av vidtagna åtgärder har genomförts och redovisats till utbildningsnämnden i augusti. Den partssammansatta referensgruppen för arbetsmiljöfrågor har under hösten fokus på stödverktyg som ska underlätta arbetet, minska administrationen och höja kvaliteten.

Av cirka 1 200 deltidsanställda inom förvaltningen har 171 efter förfrågan anmält intresse av att utöka sysselsättningsgraden.

Mål 3. Stadens verksamheter är kostnadseffektiva

Utbildningsnämnden bidrar i hög grad till att kommunfullmäktiges inriktningsmål uppfylls. Nämnden redovisar i prognosen ett överskott om 6,4 mnkr efter prestationsförändringar och budgetjusteringar. Efter resultatdispositioner redovisar nämnden ett nollresultat.

Samordningen med övriga förvaltningar inom staden i avsikt att säkerställa lokalförsörjningen har utvecklats. Stadsledningskontorets samordnande insatser har förstärkts och ett arbete påbörjats med sikte på skolbehov 2030.

1.2 Ekonomisk uppföljning

Tabell 1 Prognos per verksamhetsområde inklusive kapitalkostnader

Driftverksamhet, netto, mnkr	VP 2014	Bokfört tom augusti	Avvikelse prognos augusti	Avvikelse T1
Förskola	2 154,9	1 425,1	10,8	10,8
Grundskola inkl fritidshem	9 094,7	6 085,2	14,5	31,0
Grundsärskola	352,7	203,9	5,0	1,7
Gymnasieskola	2 477,5	1 560,9	-19,6	-23,5
Gymnasiesärskola	175,7	118,9	-5,3	-10,6
Utbildning för vuxna	6,6	2,3	0,5	-0,2
Nämnd och övergripande	325,2	224,2	0,5	0,0
Netto	14 587,3	9 620,5	6,4	9,2
Resultatfond från 2013			167,9	167,9
Resultatfond till 2015			-174,3	-177,1
Totalt resultat			0,0	0,0
Investeringar, mnkr	70,0	22,4	0,0	0,0

Kommunstyrelsen har justerat nämndens nettobudget med totalt 43,1 mnkr. Av justeringen avser 1,5 mnkr minskade kostnader för jurist och 45,4 mnkr minskade intäkter som avser minskade statsbidrag för maxtaxa och kvalitetshöjande åtgärder inom förskolan samt ökade statsbidrag för barnomsorg på obekväm arbetstid med 0,8 mnkr.

Nämnden redovisar ett överskott om 6,4 mnkr efter prestationsförändringar och budgetjusteringar. Efter resultatdispositioner redovisar nämnden ett nollresultat. Med prestationsförändring avses förändringar av barn- och elevantal och med resultatdispositioner förändring av resultatfonder.

Överskottet före fonder beror på att nämndens reserver inte behöver användas fullt ut. Underskotten inom gymnasieskolan beror främst på ett minskat elevunderlag på grund av befolkningsförändringar men även på ett minskat intresse för skolor med yrkesprogram. Förvaltningen arbetar med att se över utbudet och genomföra omstruktureringar. Efter fonder visar nämnden ett nollresultat vilket beror på att förvaltningen täcker kostnaderna för de resultatenheter som beräknas avvecklas under 2014. Under respektive verksamhetsområde redogörs vidare för över- och underskott.

Nämnden begär budgetjustering med 4,9 mnkr avseende förskolor med hög hyra.

Kapitalkostnaderna beräknas uppgå till 56,7 mnkr vilket är inom budget.

Förändringar av elevantalet jämfört med kommunfullmäktiges budget innebär en ökning av prestationerna med 575,4 mnkr. Prestationsförändringarna redovisas under respektive verksamhetsområde. Samtliga barn- och elevantal är prognoser för hela året. Prognoserna över antal barn, elever och studerande återfinns i bilaga 1.

Tabell 2 Elevantal* grundskola och gymnasieskola, egen regi samt andra huvudmän

Grundskola	VB 2013	Andel %	VP 2014	Andel %	Prognos T2	Andel %
Kommunal	62 063	75,8	64 300	75,3	64 600	75,1
Fristående**	18 614	22,7	19 950	23,4	20 175	23,5
Annan kommun	1 212	1,5	1 150	1,3	1 230	1,4
Totalt Grundskola	81 889		85 400		86 005	
Gymnasieskola	VB 2013	Andel %	VP 2014	Andel %	Prognos T2	Andel %
Kommunal	12 150	47,1	11 560	46,8	11 730	46,7
Fristående	10 220	39,6	9 640	39,0	9 870	39,3
Annan kommun	3 414	13,2	3 500	14,2	3 510	14,0
Totalt Gymnasieskola	25 784		24 700		25 110	

* exklusive grundsärskola och gymnasiesärskola

Obligatoriska bilagor återfinns i bilaga 2. Resultatenheter redovisas i bilaga 2 och anslagsenheter i bilaga 3. Bokslutsinformation finns i bilaga 4.

2 Förskola

2.1 Nämndens mål för verksamheten

2.1.1 Alla förskolebarn lär och utvecklas i en trygg och pedagogisk miljö

 Uppfylls helt

Förväntat resultat

Stockholms barn får en förskoleverksamhet av god kvalitet i enlighet med nationella och kommunala styrdokument.

* Indikator	Utfall T2 2014	Utfall 2013	Årsmål *	KF:s årsmål	Period
 Andel förskollärare av antal anställda		34 %	38 %	41 %	2014
 Andel nöjda föräldrar		87 %	87 %	85 %	2014
 Antal barn per grupp		14,5 barn/avd.	16	16	2014
 Antal förskolebarn per anställd (årsarbetare)		4,99 st	4,9	4,9	2014

* Utbildningsnämndens årsmål och prognos gäller enbart fristående förskoleverksamhet

Aktivitet	Start	Slut
Förbättra tillsyn och kontroll av fristående verksamhet genom ett tätare tidsintervall samt utifrån en samlad risk- och väsentlighetsanalys (KF)	2014-01-01	2014-12-31
Stadsdelsnämnderna och utbildningsnämnden ska i samverkan ta fram konkreta strategier för att säkerställa att andelen legitimerade förskollärare ökar (KF)	2014-01-01	2014-12-31
Stadsdelsnämnderna och utbildningsnämnden ska säkerställa att handlingsplaner är framtagna för övergången förskola - skola i enlighet med stadens riktlinjer (KF)	2014-01-01	2014-12-31
Stadsdelsnämnderna ska i nära samarbete med utbildningsnämnden och kulturnämnden inom projektet Stockholm högläser verka för att litteratur och läsning ska bli en mer naturlig del i barnens utbildning (KF)	2014-01-01	2014-12-31
Kommunstyrelsen ska i samråd med utbildningsnämnden och stadsdelsnämnderna se över och utveckla stadsgemensamma principer och metoder för rekrytering, kompetensutveckling och karriärvägar för förskolans personal (KF)	2014-01-01	2014-12-31
Servicenämnden ska i samråd med kommunstyrelsen, utbildningsnämnden och stadsdelsnämnderna införa central avgiftshantering för bland annat förskola (KF)	2014-01-01	2014-12-31
Utbildningsnämnden ska i samråd med kommunstyrelsen, stadsdelsnämnderna och de fristående förskolorna införa den nya gemensamma ingången till den gemensamma förskolekön och de fristående förskolornas köer (KF)	2014-01-01	2014-12-31
Utbildningsnämnden ska i samverkan med stadsdelsnämnderna och kommunstyrelsen se över riktlinjerna för barnomsorg på obekvämt arbetstid (KF)	2014-01-01	2014-12-31

Godkännande av fristående förskolor och pedagogisk omsorg

Under året har 77 nya ärenden inkommit till förvaltningen. Ärendena har i huvudsak bestått av ansökningar om tillfälliga eller permanenta utökningar av förskoleplatser, tillfälliga utökningar i pedagogisk omsorg samt ett mindre antal ansökningar om att starta nya verksamheter.

Tre nya fristående förskolor har startat, vilket genererat ett tillskott på totalt 129 platser fördelat på tre stadsdelsnämndsområden. Genom tillfälliga och permanenta utökningar har 14 nya platser tillkommit. Fem ansökningar om att starta fristående förskola har avslagits.

Byte av huvudman har genomförts på 11 förskolor antingen genom aktieköp (nya ägare) eller genom omstruktureringar i befintliga bolag.

Tillsynsinspektion

Förskoleinspektörerna har under första halvåret 2014 genomfört 30 tillsynsinspektioner av fristående förskolor och sex tillsynsinspektioner av pedagogisk omsorg (dagbarnvårdare).

Förskola

Utifrån de 30 nya tillsynsinspektionerna har tillsynsbeslut fattats i 15 tillsynsärenden och utdelat 43 förelägganden, 22 anmärkningar samt 18 avstående från ingripande.

Parallellt har 62 uppföljningar av tidigare fattade tillsynsbeslut genomförts. Totalt omfattar uppföljningarna 47 insatser där dokumentstudier genomförts, 11 telefonintervjuer, 35 återbesök samt 11 fullständiga inspektioner.

Pedagogisk omsorg

Utifrån de sex nya tillsynsinspektionerna har utbildningsnämnden fattat tillsynsbeslut i samtliga ärenden. Utifrån dessa har nämnden utdelat 15 förelägganden, sju anmärkningar samt fyra avstående från ingripande.

Parallellt har förvaltningen genomfört åtta uppföljningar av tidigare fattade tillsynsbeslut. En uppföljning pågår fortfarande.

Anmälningar

Som en del i tillsynsarbetet kommer anmälningar in som gäller fristående förskolor, enskild pedagogisk omsorg och fristående friliggande fritidshem. En anmälning används som en indikator i förvaltningens risk- och väsentlighetsanalys kring vilka enheter som ska prioriteras bland tillsynsinspektionerna. Hittills i år har förvaltningen tagit emot 57 anmälningar, jämfört med 81 stycken vid motsvarande tidpunkt förra året. De vanligaste anmälningsgrunderna rör barnsäkerhet och tillsyn över barn. De inkomna anmälningarna har lett till 36 tillsynsutredningar där förvaltningen lämnat påpekanden samtidigt som ärendena avskrivits.

Utvärdering av kommunala förskolor

En tidplan har fastställts för 14 utvärderingsuppdrag som omfattar cirka 140 förskoleavdelningar/grupper i hela staden under perioden september 2014 - juni 2015. Utöver Stockholms stads kvalitetsindikator kommer styrning och ledning att vara ett centralt område vid utvärderingarna.

Stöd i utveckling av systematisk uppföljning och utvärdering av förskoleverksamheten

Förvaltningen ger stöd i utveckling av systematisk uppföljning och utvärdering av förskoleverksamheten för både fristående och kommunala förskolor.

Inom tre stadsdelsförvaltningar pågår arbetet med att organisera den stödjande processledningen till ledningsorganisationen för den kommunala förskoleverksamheten. Utvecklingsarbetet är i en fas där stadsdelsförvaltningarna i allt större utsträckning själva styr och stödjer processen med varierande ledningsstrategier. Utvecklingsarbetet inkluderar 32 kommunala förskoleenheter där cirka 100 stödpedagoger har utbildats för 320 arbetslag. En fjärde förvaltning har fått introduktion till arbetet och ska ingå i processen från och med hösten 2014. I stadsdelsnämndsområdet finns 6 kommunala förskoleenheter med cirka 8-10 ”stödpedagoger” för ytterligare cirka 45 arbetslag.

Enligt den uppföljning som gjorts med ledningsnivå och de processtödjande pedagogerna har utvecklingsarbetet lett till att reflektion börjar upplevas som en naturlig del av kvalitetsarbetet och att inkludering av alla barn blir en tydligare processdel. Bedömningen är att detta arbete utvecklar en professionalitet i förhållande till de nationella styrdokumentet.

Under våren har utbildningsförvaltningen genomfört huvuddelen av processutbildningar i systematiskt kvalitetsarbete för 65 förskolechefer i fristående förskolor samt påbörjat en ny omgång med ytterligare cirka 30 fristående enheter. Båda processerna fortsätter under hösten 2014.

Branschrådet för förskola

Förvaltningen administrerar det branschråd för förskola som leds av skolborgarrådet. Branschrådet består av representanter från de kommunala och fristående förskolorna och sammanträder tre gånger per år. I rådet behandlas alla övergripande frågor som berör förskola i Stockholms stad.

Under hösten inleds arbetet i den nybildade referensgruppen för fristående förskolor. Syftet med gruppen är att skapa ökad representativitet och ökad likvärdighet för de fristående förskolorna.

Öka andelen förskollärare

Utbildningsnämnden har av kommunfullmäktige fått i uppdrag att i samverkan med kommunstyrelsen och stadsdelsnämnderna se över och utveckla stadsgemensamma principer för karriärvägar för förskolans personal. I uppdraget ingår att ta fram konkreta strategier för att öka andelen legitimerade förskollärare.

Samarbetet har lett till att tre arbetsgrupper har bildats för att öka kunskapen om avgångsorsaker, förbättra den övergripande kommunikationen samt förtydliga och utveckla karriärvägarna. Som en del i detta arbete har förvaltningen medverkat till att ta fram ett underlag för att meritera särskilt yrkesskickliga förskollärare. En pilotomgång har inletts för att prova och utvärdera meriteringssystemet.

Antalet förskolor som får stöd för sina vikariekostnader när medarbetare studerar på distans till förskollärare ökar liksom andelen deltagare från fristående förskolor. I år deltar 165 personer i stadens satsning på vidareutbildning av barnskötare till förskollärare jämfört med

88 personer förra året. Andelen från fristående förskolor har ökat från 11 procent vårterminen 2013 till 24 procent vårterminen 2014.

Riktlinjer för barnomsorg på obekvämt arbetstid

Utbildningsnämnden har i uppdrag att i samverkan med kommunstyrelsen och stadsdelsnämnderna ta fram riktlinjer för barnomsorg på obekvämt arbetstid. Förvaltningen har gjort en utredning och utifrån den kommer ett förslag till riktlinjer att lämnas till stadsledningskontoret under hösten.

Gemensamt ansökningssystem för förskola och pedagogisk omsorg

Genomförandet av det gemensamma ansökningssystemet för förskola och pedagogisk omsorg har nått halva projektiden. Projektet har fått ytterligare ett uppdrag, att uppdatera Anordnarwebben och Min barnomsorg till e-tjänstplattformens senaste version. Projektiden kommer troligen att sträcka sig in i 2015.

Ungefär hälften av de cirka 700 fristående anordnarna har till och med augusti registrerat sina köer. Alla fristående anordnare ska ha registrerat sina köer i slutet av september.

Alla stadens vårdnadshavare med barn i förskolekö kommer att göra prioriteringar av sina tidigare val av förskola/pedagogisk omsorg under perioden oktober till november. I september kommer utbildningsförvaltningen att genomföra en rad olika informationsinsatser för att nå ut med information till alla föräldrar.

Förskola med verksamhet helt eller delvis på finska

I bilaga 5 lämnas en redovisning kring antal platser och kösituation i fristående förskola helt eller delvis på finska.

2.2 Ekonomisk uppföljning

Tabell 3 Ekonomisk uppföljning, förskola

Förskola									
	Peng och anslag	Lokaler	Verksamhetsavdelning	Övrig verksamhet	Summa budget	Prest. Justering	Budgetjustering	Prognos	Avvikelse
Fristående	2 490,0	0	0	-335,1	2 154,9	52,5	4,9	2 201,5	10,8
Totalt	2 490,0	0	0	-335,1	2 154,9	52,5	4,9	2 201,5	10,8

Analys av utfallet

Förskoleverksamheten redovisar ett överskott om 10,8 mnkr. Överskottet beror bland annat på minskade kostnader för utbildning av förskollärare och minskade kostnader för verksamhetsstöd. Det socioekonomiska tilläggsanslaget visar också på ett överskott.

Hittills har stimulansbidrag motsvarande 15,1 mnkr utbetalats till fristående förskolor. Den totala kostnaden för 2014 beräknas uppgå till 50,0 mnkr.

Prestationsförändringar

Antalet stockholmsbarn i fristående förskola beräknas uppgå till 19 685 vilket är 175 barn fler än fullmäktiges budget men 465 färre än i verksamhetsplan 2014. Barnen i åldersgruppen 1-3 år minskar medan barn i åldersgruppen 4-5 år ökar något. Förändringen medför ökade prestationer med 52,5 mnkr. Av ökningen avser 5,0 mnkr barnomsorgsgarantin.

Budgetjustering

Nämnden begär budgetjustering med 4,9 mnkr avseende förskolor med hög hyra.

Interkommunal ersättning

Förvaltningen har i samverkan med stadsdelsförvaltningarna och stadsledningskontoret tagit fram ett gemensamt underlag för stadens hantering av interkommunala ersättningar.

3 Grundskola och grundsärskola

3.1 Nämndens mål för verksamheten

3.1.1 Alla elever i stadens kommunala skolor utvecklas och uppnår målen för sin utbildning

 Uppfylls helt

Förväntat resultat

Lärare har höga förväntningar på eleverna, utgår alltid från läroplanens mål och kunskapskrav och arbetar utifrån beprövad erfarenhet eller vetenskaplig grund. Lärarna planerar gemensamt och eleverna får i förväg veta vilka mål de arbetar mot, hur undervisningen ska genomföras och vilka olika former för redovisning och bedömning som kommer att användas.

Återkopplingen till eleverna är en central del i undervisningen. Bedömning i formativt syfte, med avsikten att stärka elevens lärande, används både för att synliggöra och stödja elevernas kunskapsutveckling samt för att kontinuerligt bedöma, utveckla och förbättra undervisningen.

Kvalitativa analyser av resultat genomförs på alla nivåer för att utveckla verksamheten.

Indikator	Utfall T2 2014	Utfall 2013	Årsmål	KF:s årsmål	Period
 Andel elever som uppnått godkänd nivå på delproven i det nationella provet i matematik i årskurs 3 (KF)	92 %	93 %	93 %	91 %	2014
 Andel elever som uppnått godkänd nivå på delproven i det nationella provet i svenska/svenska som andraspråk i årskurs 3 (KF)	94 %	94 %	94 %	91 %	2014
 Andel elever som uppnått kravnivån på det nationella provet i matematik i åk 6 (UtbN)	94 %	96 %	96 %		2014
 Andel elever som uppnått kravnivån på det nationella provet i svenska/svenska som andraspråk i åk 6 (UtbN)	96 %	95 %	95 %		2014
 Andel elever i årskurs 6 som uppnått målen i alla ämnen (KF)	80 %	---	80 %	80 %	2014
 Andel elever som uppnått kravnivån på det nationella provet i matematik i åk 9 (UtbN)	88 %	91 %	91 %		2014
 Andel elever som uppnått kravnivån på det nationella provet i svenska i åk 9 (UtbN)	95 %	97 %	94 %		2014
 Andel elever i årskurs 9 som uppnått målen i alla ämnen (KF)	78 %	75,2 %	77 %	77 %	2014
 Andel elever som är behöriga till nationella program (KF)	86 %	87,4 %	88 %	87 %	2014
 Meritvärde i årskurs 9 (UtbN)	234 Poäng	222 Poäng	225 Poäng		2014

Aktivitet	Start	Slut
Alla elever i årskurs 6-9 som riskerar att inte nå, eller inte når, kunskapsmålen ska erbjudas sommarskola (KF)	2014-01-01	2014-12-31
En omfattande satsning inom matematik, naturvetenskap och teknik genomförs i grund- och gymnasieskolan (KF)	2014-01-01	2014-12-31
Lässatsningen fortsätter i årskurs 0-6 i grundskolan (KF)	2014-01-01	2014-12-31
Ta ansvar för att eleverna fullgör sin skolplikt (KF)	2014-01-01	2014-12-31
Ta fram rutiner för att säkerställa att alla elever som är folkbokförda i kommunen får en skolplacering (KF)	2014-01-01	2014-12-31
Utbildningsnämnden ska stärka och utveckla skolornas elevhälsoarbete (KF)	2014-01-01	2014-12-31
Utbildningsnämnden ska utveckla kunskapsuppföljningen inom grundsärskolan (KF)	2014-01-01	2014-12-31
Erbjuda läxhjälp i skolan eller på fritids till alla elever som önskar det (KF)	2014-01-01	2014-12-31
Utveckla metoder för att öka kunskapen om den totala frånvarosituationen (KF)	2014-01-01	2014-12-31
Fler skolor ska meddela föräldrarna om sitt barns olovliga frånvaro företrädesvis genom SMS (KF)	2014-01-01	2014-12-31
Stödmaterialet "Sammanställning av regelverk samt rekommendationer för arbetet med elever i behov av stöd och särskilt stöd" implementeras (UtbN)	2014-01-01	2014-12-31
Kvalitetsprogram för elevhälsoarbetet med kvalitets- och ledningssystem implementeras (UtbN)	2014-01-01	2014-12-31
Arbetet med att implementera it-strategin för ett bättre lärande fortsätter (UtbN)	2014-01-01	2015-12-31
Skolorna uppmuntras att starta samverkan med Ung Företagsamhet eller motsvarande (UtbN)	2014-01-01	2015-12-31

Analys av den kommunala grundskolans resultat

Betygsresultat

Det finns tre övergripande resultatmått i grundskolans årskurs 9: andel behöriga till yrkesprogram¹, genomsnittligt meritvärde² och andel som nått målen i alla ämnen.

Tabell 4 Betygsresultat totalt 2010–2014, årskurs 9, årsvärde, inom parentes riksgenomsnittet³

Betygsmått	2010	2011	2012	2013	2014
Antal elever i åk 9	6 323	5 959	5 647	5 302	5 412
Andel behöriga till yrkesprogram	87,3* (88,2)	88,0 (87,7)	85,9 (87,5)	87,4 (87,6)	86,0
Antal behöriga elever	5 520	5 244	4 851	4 634	4 654
Antal obehöriga elever	803	715	796	668	758
Andel som nått målen i samtliga ämnen	75,0 (76,7)	77,0 (77,3)	74,6 (77,4)	75,2 (77,0)	77,8
Antal elever som nått målen i samtliga ämnen	4 742	4 588	4 213	3 987	4 211
Antal elever som inte nått målen i samtliga ämnen	1 581	1 371	1 434	1 315	1 201
Genomsnittligt meritvärde	219,9 (208,8)	223,7 (210,6)	221,9 (211,4)	222,4 (213,1)	233,7**

* Gamla behörigheten till nationellt program, minst godkänt i svenska/svenska som andraspråk, engelska och matematik.

**OBS! Nytt beräkningssätt, inte jämförbart med tidigare års värden.

¹ För 2010 och tidigare krävdes godkänt i matematik, engelska och svenska/svenska som andraspråk för behörighet till gymnasieskolan. Från 2011 krävs det godkänt i matematik, engelska och svenska/svenska som andraspråk plus ytterligare fem ämnen för att bli behörig till nationella yrkesprogram.

² Meritvärdet beräknas från och med vt 2014 på maximalt 17 ämnen, där ämnet moderna språk kan läggas till som ett 17:e ämne. Maximalt meritvärde är 340 poäng. Tidigare beräknades meritvärdet på elevens 16 bästa ämnen, maxvärde 320. Därför är det genomsnittliga meritvärdet 2014 inte jämförbart med tidigare års meritvärden.

³ Resultaten för åren 2010-2013, källa: Skolverket, Siris. Resultaten för 2014 är preliminära och har hämtats från LIS/Infoview. De officiella resultaten som publiceras av Skolverket den 30 september kan komma att avvika från de preliminära siffrorna, bland annat på grund av att sekretesskyddade elever inte är inkluderade i uppgifterna från LIS/Infoview. Avvikelserna bör dock inte vara större än på decimalnivå.

Andelen elever behöriga till gymnasieskolans yrkesprogram har i år sjunkit jämfört med 2013, och ligger på samma nivå som 2012. Samtidigt har andelen elever som fått minst betyget E i samtliga ämnen ökat kraftigt och ligger nu på en nivå som är högre än den varit under den senaste tioårsperioden.

Eftersom meritvärdet beräknas på ett nytt sätt från och med i år, där eleverna får tillgodoräkna sig betyg i 17 ämnen i stället för 16 (om det 17:e ämnet är ett modernt språk), är årets värde inte jämförbart med tidigare år.

Från och med år 2013 finns resultatsammanställningar även för årskurs 6-8. I tabell 5 nedan redovisas dessa resultat och jämförs med årskurs 9. I tabellen framgår att det skett en resultatförbättring i årskurserna 7 och 8 jämfört med förra året. Detta gäller både andelen som skulle varit behöriga till yrkesprogram om betygen varit årskurs 9-betyg, och andelen som fått minst betyget E i samtliga ämnen. Denna resultatförbättring är tydlig i årskurserna 7 och 8. I årskurs 6 har det inte skett någon större förändring sedan 2013, men andelen ”behöriga till yrkesprogram” har sjunkit något.

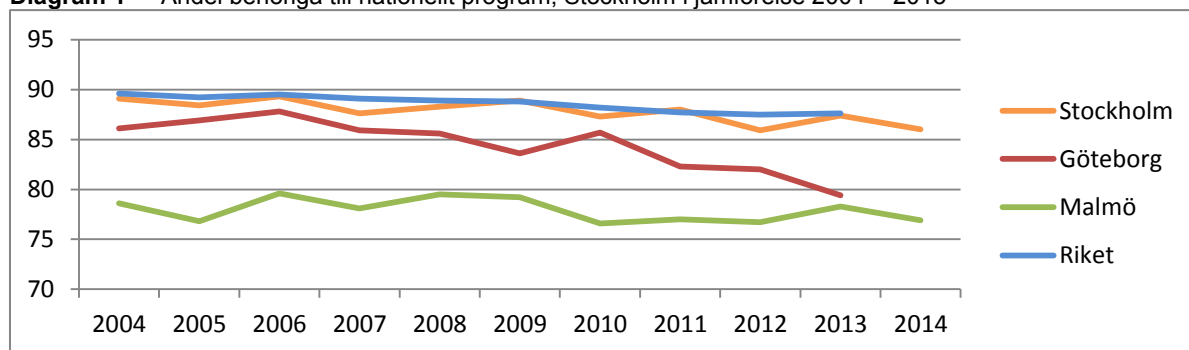
Tabell 5 Betygsresultat, årskurserna 6–9, 2014 (2013 års resultat inom parentes)

Betygsmått	Årskurs 6	Årskurs 7	Årskurs 8	Årskurs 9
Andel behöriga till yrkesprogram, %	88,1 (88,8)	84,8 (83,6)	81,6 (79,6)	86,0 (87,4)
Andel som nått målen i samtliga ämnen, %	80,4 (80,4)	74,5 (72,9)	71,0 (67,2)	77,8 (75,9)
Genomsnittligt meritvärde	215,5	213,9	216,9	233,7

Betygsresultat i jämförelse mellan Stockholm, Göteborg och Malmö

För att jämföra resultaten över tid mellan Stockholm, Göteborg och Malmö används här måttet andelen behöriga elever till gymnasieskolans yrkesprogram, se diagram 1 nedan. Här framgår att Stockholm sedan åtminstone 10 år tillbaka uppvisar högre resultat än både Göteborg och Malmö. Stockholm ligger under perioden ungefär i paritet med resultaten för riket i stort. Behörigheten har i år minskat i både Stockholm och Malmö, medan Göteborgs resultat ännu inte finns publicerade.

Diagram 1 Andel behöriga till nationellt program, Stockholm i jämförelse 2004 – 2013

Även med hänsyn tagen till socioekonomiska bakgrundsfaktorer har Stockholm mellan år 2006-2012 haft bättre betygsresultat än Göteborg och Malmö. Efter 2012 finns inte publicerade kommunresultat utifrån bakgrundsfaktorerna.

Resultat på nationella prov

Nationella prov utgör centrala indikatorer för bedömning av måluppfyllelse. Nationella prov genomförs i årskurs 3, 6 och 9. Resultaten beräknas på något annorlunda sätt för å ena sidan årskurs 3 och å andra sidan årskurs 6 och 9, vilket gör att det inte går att jämföra mellan dessa årskurser. I årskurs 3 är resultaten ett genomsnitt av de elever som är godkända på delproven i respektive ämne. För årskurs 6 och 9 beräknas andelen elever som är godkända i förhållande till de elever som har deltagit i proven. I tabell 6 visas resultaten för de nationella proven.

I en jämförelse mellan årskurs 6 och 9 är resultaten på samma nivå i svenska och SO-ämnena, men för övriga ämnen är det en högre andel godkända i årskurs 6. Jämfört med föregående år är det i första hand en ökad skillnad mellan svenska som andraspråk som kan noteras, och den beror på förbättrade resultat i årskurs 6. Det finns även en ökad skillnad i engelska och den förklaras av försämrade resultat i årskurs 9. Det ska påpekas att jämförelserna ska göras med försiktighet för svårighetsgraden mellan nationella prov mellan år och årskurser kan variera.

Tabell 6 Andel elever av samtliga elever som klarat minst godkäntnivån i nationella prov, årskurs 3, 6 och 9 2014

Ämne	Årskurs 3, 2014	Årskurs 6, 2014	Årskurs 9, 2014
Svenska/svenska som andraspråk	94	96	95
Svenska	96	97	98
Svenska som andraspråk	83	88	79
Matematik	92	94	88
Engelska	Genomförs inte	96	91
Naturorienterade ämnen	Genomförs inte	95	91
Samhällsorienterade ämnen	Genomförs inte	95	93

I årskurs 3 har resultaten i nationella prov varit relativt konstant de tre senaste åren. I årskurs 6 är resultaten för 2014 ungefär på samma nivå som 2013. Den enda större skillnaden är att andelen godkända i svenska som andraspråk ökat från 80 till 88 procent.

I tabell 7 (nedan) redovisas resultaten för nationella prov i årskurs 9 över tid. Proven i natur- och samhällsorienterade ämnen är dock nya sedan 2013.⁴ Några jämförelsesiffror med riket är ännu inte publicerade för 2014, men tidigare år har Stockholms stads resultat legat något över rikets genomsnitt.

Resultaten i engelska har försämrats jämfört med föregående år, medan det inte finns några riktiga mönster för övriga ämnen. Som redan noterats är det dock inte helt problemfritt att göra jämförelser över tid eftersom svårighetsgraden i proven kan variera.

⁴ De nationella proven genomförs i ett av NO-ämnena och SO-ämnena, men det är inte prov i samma ämnen för samtliga skolor.

Tabell 7 Andel elever av samtliga elever som klarat minst godkäntnivån i nationella prov, årskurs 9, 2014

Ämne	2010	2011	2012	2013	2014
Svenska	98	97	98	98	98
Svenska som andraspråk	80	85	82	77	79
Matematik	85	83	85	91	88
Engelska	97	98	97	97	91
Naturorienterande ämnen				89	91
Samhällsorienterade ämnen				93	93

Resultat i förhållande till socioekonomiskt index

Resultaten kan vidare analyseras mot bakgrund av vilka socioekonomiska förutsättningar som eleverna på en skola har. Ett lågt socioekonomiskt index på en skola innebär att skolan generellt har en gynnsam förutsättning för ett bra resultat, och ett högt index signalerar därmed att skolan har en ogynnsam förutsättning. Ett index på 100 är genomsnittet för Stockholms stad.

Betygsresultat i förhållande till socioekonomiskt index

Betygsresultaten för årskurs 9 analyseras nedan utifrån det socioekonomiska indexet. Det ska noteras att siffrorna i tabell 8 är beräknade som skolornas genomsnitt, vilket inte tar hänsyn till hur många elever som går på varje skola. Resultatet i tabellen blir därmed främst ett mått på hur resultaten mellan olika skolor varierar utifrån socioekonomiska förutsättningar.

För *andelen behöriga till yrkesprogram* visar resultatet för Stockholms stad som helhet en minskning jämfört med föregående år. Sett utifrån kvartilsindelningen finns det en tydlig försämring för skolorna tillhörande den fjärde kvartilen, alltså skolorna med minst gynnsamma socioekonomiska förutsättningar. Dessa skolor hade förra året (2013) tydligt förbättrat sina resultat jämfört med 2012. Den första kvartilen av skolor, de med mest gynnsamma förutsättningar, går emot det övergripande mönstret och har en svag förbättring av resultaten.

Resultatmåttet *andelen elever som nått målen i samtliga ämnen* har förbättrats för Stockholms stad som helhet. För de olika kvartilerna varierar dock resultaten. Det finns en resultatförsämring för skolorna med minst gynnsamma socioekonomiska förutsättningar (kvartil 4). Det *genomsnittliga meritvärdet* är inte fullt jämförbart med tidigare år. Men noterbart är att skolorna i den fjärde kvartilen har ungefär samma resultat jämfört med tidigare år, vilket utifrån den förändrade beräkningsgrunden är att betrakta som en reell försämring.

Det kan påpekas att resultatet i den tredje kvartilen inte bör betonas så hårt. Här är spridningen i socioekonomiskt index stor mellan skolorna och det finns skolor såväl med mer som mindre gynnsamma förutsättningar i förhållande till Stockholms stad som helhet.

Tabell 8 Betygsresultat, årskurs 9, 2012 – 2014, efter skolans socioekonomiska index (kvartiler*), genomsnitt av skolresultat (ovägt medelvärde)

	Andel behöriga till yrkesprogram			Andel som nått målen i samtliga ämnen			Genomsnittligt meritvärde		
	2012	2013	2014	2012	2013	2014	2012	2013	2014
Kvartil 1 (lägst index)	96,3	94,8	95,8	89,7	87,5	91,5	248	243	258
Kvartil 2	93,6	93,9	92,2	83,6	84,7	84,4	233	232	243
Kvartil 3	79,0	82,3	82,1	65,4	66,5	73,4	201	209	221
Kvartil 4 (högst index)	64,8	69,2	61,4	46,3	51,9	47,9	178	186	182

*Skolor som bedriver undervisning i årskurs 9 i Stockholms stad har delats in i fyra lika stora grupper utifrån socioekonomiskt index. Hammarbyskolan, Hägerstensåsens skola och Österholmsskolan är inte med i uppdelningen eftersom de har färre än 10 elever.

Om man ytterligare bryter ner skolornas resultat utifrån socioekonomiskt index framkommer en tydlig bild (tabell 9). Skolor med ett lägre index än 100 (det vill säga gynnsammare socioekonomiska förutsättningar än Stockholms stad genomsnitt) har över tid bara marginella förändringar i behörigheten till yrkesprogram. Däremot finns det variationer i behörigheten till yrkesprogram bland gruppen skolor som har ett socioekonomiskt index över 100.

Tabell 9 Andel behöriga till nationellt program årskurs 9, 2011 – 2014, efter elevernas resultat som går på skolor i respektive socioekonomiska grupp (vägt medelvärde)

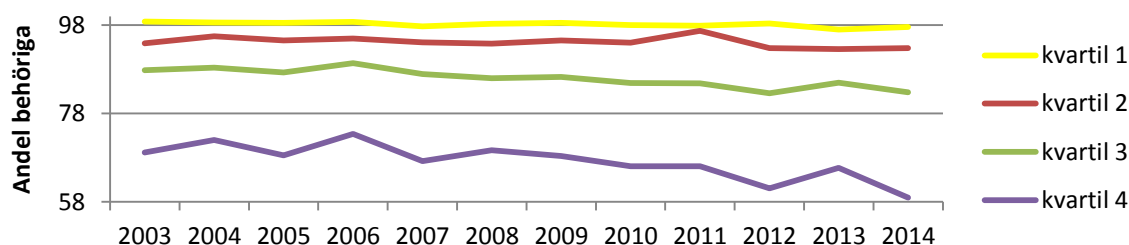
	2011	2012	2013	2014
Skolor med <100 i index	94,9	94,1	93,8	94,2
Skolor med >100 i index	75,3	70,4	73,4	70,7

I gruppen skolor med mindre än 100 i index finns det 35 eller 36 skolor beroende på år, och i den andra gruppen finns det 28 eller 29 skolor. Elevantalet som går på de olika typerna av skolor varierar i högre utsträckning. Drygt två tredjedelar av eleverna går på skolorna som har lägre än 100 i socioekonomiskt index.

Spridning i resultat i årskurs 9

Spridningen i resultaten kan också åskådliggöras utan att ta hänsyn till socioekonomiska förutsättningar, utan istället studera om skillnaderna ökar mellan skolor med goda och mindre goda resultat. När det gäller behörigheten till nationella program i årskurs 9 är det tydligt att den hälften (kvartil 1 och 2) av skolor med högst resultat haft marginella negativa förändringar i sin resultatutveckling sedan 2003. Däremot finns det ett tydligt fall i resultat för den hälften (kvartil 3 och 4) av skolor som haft lägst resultat. Särskilt påtaglig är den negativa utvecklingen i gruppen av skolor (kvartil 4) med lägst resultat. Trenden blir därför att avståndet mellan skolorna som har högst respektive lägst resultat ökar.

Diagram 2 Andelen behöriga till nationellt program uppdelade efter skolornas resultat, 2003 – 2014, ovägt medelvärde.

Skillnader i resultat mellan flickor och pojkar

Skillnaden i betygsresultat mellan flickor och pojkar till flickornas fördel är tydlig (tabell 10). Årets nedgång i andel behöriga till yrkesprogram beror till stor del på att flickornas resultat gått tillbaka markant, medan pojkarnas nedgång är mer marginell. Skillnaderna mellan pojkar och flickor har därmed minskat för behörigheten till yrkesprogram. För både pojkar och flickor har andelen som nått målet i samtliga ämnen ökat, mest för pojkarna. Sett till meritvärdet är skillnaderna mellan könen intakt jämfört med tidigare år.

Tabell 10 Betygsresultat årskurs 9 totalt 2010–2014, flickor och pojkar

		2010	2011	2012	2013	2014
Andel behöriga till yrkesprogram	Flickor	88*	89	87	89	86,5
	Pojkar	87*	87	85	86	85,5
Andel som nått målen i samtliga ämnen	Flickor	77	79	78	78	79,2
	Pojkar	73	75	72	73	76,5
Genomsnittligt meritvärde	Flickor	231,6	233,2	232,3	233,8	244,9**
	Pojkar	209,5	214,7	211,6	211,7	223,3**

*Gamla behörigheten till nationellt program, minst godkänt i svenska/svenska som andraspråk, engelska och matematik.

**Nya meritvärdesberäkningen, inte jämförbar med tidigare års resultat.

Skillnaderna i betygsresultat mellan pojkar och flickor följer samma mönster i årskurserna 6 till 8 som i årskurs 9.

Det finns inte någon större skillnad i behörigheten mellan pojkar och flickor i årskurs 9 i skolor med ett socioekonomiskt index lägre än 100. Pojkarnas resultat visar på en förbättring jämfört med 2013, medan flickornas resultat minskat något. För skolor med ett index över 100 i årskurs 9 har både flickors och pojkars resultat försämrats, och här finns fortsatt en stor skillnad mellan könen.

Sammanfattning och reflektioner

Betygsresultaten i årskurs 9 uppvisar en något motsägelsefull bild. Andelen behöriga till yrkesprogram har sjunkit sedan förra året (och ligger i nivå med 2012 års resultat) medan andelen elever som fått minst E i samtliga ämnen är högre än den varit under åtminstone den senaste tioårsperioden, vilket förvaltningen ser mycket positivt på.

Sammantaget utifrån de olika resultatmåttarna får vi en tydlig bild att resultaten försämrats markant i skolorna med minst gynnsamma socioekonomiska förutsättningar. Det är likaledes tydligt att resultaten förbättrats i skolorna med de mest gynnsamma förutsättningarna.

Förra året förbättrades resultaten medan vi i år uppmärksammar en försämring i behörigheten. Som konstaterades redan förra året är det viktigt att följa resultatens utveckling över tid och att inte bara se till förändringar från ett år till ett annat. De senaste åren har resultaten fluktuerat upp och ner och skillnaden har varit störst i den fjärde kvartilen. I år är det helt omvända förändringar i jämförelse med 2013 då skolorna med mest gynnsamma förutsättningar försämrade resultaten från 2012, medan övriga grupper av skolor förbättrade sina resultat. Betygsresultaten har förbättrats för eleverna i årskurs 7 och 8 jämfört med 2013. En högre andel elever (drygt 6,5 procentenheter fler) är behöriga till yrkesprogram i årskurs 9 år 2014 jämfört med hur många som var det i årskurs 8 år 2013. Om samma mönster ligger fast nästa år så innebär det en förväntad ökning i antalet behöriga till yrkesprogram i årskurs 9 år 2015, i och med att antalet behöriga i årskurs 8 ökat i år. Hur utfallet blir i verkligheten återstår att se.

Pojkar har fortsatt sämre behörighet (med en procentenhet) än flickor till yrkesprogram i årskurs 9. Skillnaden är dock den minsta sedan 2010. Den minskade skillnaden mellan könen förklaras i störst utsträckning av försämrade värden för flickorna.

Sett över en dryg tioårsperiod ökar resultatskillnaderna mellan skolor med höga och låga resultat. På nationell nivå har Skolverket lyft fram att spridningen i resultat mellan elever har ökat och det finns fortsatt ett starkt samband mellan socioekonomisk bakgrund och hur elever lyckas i skolan. Det har skett en fördubbling av skillnaderna mellan grundskolors genomsnittliga resultat under de senaste 20 åren, från en tidigare internationellt sett låg nivå. Skolverket menar att de ökade resultatskillnaderna mellan skolor bara delvis förklaras av en ökad skolsegregation utifrån elevernas socioekonomiska bakgrundsfaktorer. Däremot verkar skolorna bli mer och mer segregerade utifrån egenskaper som till exempel studiemotivation. Kamrateffekter, som är viktiga i synnerhet för lågpresterande elever, och lärarförväntningar kan antas förstärka skillnader mellan skolorna. Att skolorna har blivit mer homogeniserade har noterats även i Stockholms kommunala skolor. Tendensen är att de elever som har bäst studieresultat i störst utsträckning lämnar de resurssvaga skolorna och istället väljer andra skolor.

En stor utmaning för förvaltningen är att utifrån det kompensatoriska uppdraget öka likvärdigheten mellan skolorna. För detta krävs en långsiktighet och uthållighet i det arbete som påbörjats såväl som att utveckla strategierna för att vi ska lyckas med de mest resurssvaga eleverna. Satsningen på fokusskolor för att lyfta skolor med låg måluppfyllelse följs upp och ska utvärderas, vilket kommer att ligga till grund för den fortsatta utvecklingen och omfattningen. Arbetet med att utveckla mottagandet och undervisningen för nyanlända är ett annat viktigt område. Den socioekonomiska resursfördelningsmodell förvaltningen har

idag fördelar resurserna mycket förfinat utifrån behov, men utbildningsförvaltningen behöver följa upp hur de här resurserna används i kompensatoriskt syfte.

Resultaten på nationella prov i årskurs 9 går i olika riktningar för olika ämnen. I engelska finns en markant minskning i andelen godkända jämfört med tidigare år. Resultaten i matematik har också försämrats jämfört med 2013, men är på en högre nivå än för perioden 2010- 2012. Resultaten i svenska som andraspråk har förbättrats jämfört med 2013, men är på en lägre nivå än under perioden 2010–2012. Eftersom svårigheten i nationella prov kan variera mellan olika år ska slutsatser utifrån dessa resultat göras med försiktighet. Resultaten kan analyseras på ett bättre sätt när jämförelsesiffror för riket finns tillgängliga, till exempel när det gäller nivån på det nationella provet i engelska.

I årskurs 6 och årskurs 3 finns inte några större förändringar i resultaten på de nationella proven jämfört med föregående år. Undantaget är en markant förbättring i svenska som andraspråk i årskurs 6. Samtidigt ska påpekas att resultaten 2013 och 2014 över lag är markant högre jämfört med 2012, men utifrån de övergripande siffrorna för riket så beror det troligen på att 2012 års prov var svårare. Resultaten på riksnivå indikerar detta.

Effektiv skolutveckling bör kännetecknas av systematiska långsiktiga processer med ett fåtal prioriterade mål. Därför avser förvaltningen att fortsätta med de större förbättringsinsatser som redan är påbörjade och som alla syftar till att stärka det kollegiala lärandet. Dock ska förvaltningen hela tiden följa utvecklingen och justera om det behövs för att kunna uppnå avsett resultat. Årets resultat föranleder ytterligare analyser och höstens resultatdialoger utgör tillfällen för att fördjupa kunskaperna om och orsakerna till resultatutvecklingen på enskild skolnivå.

Utvecklingsarbete inom grundsärskolan

Den 1 september 2014 är 819 elever mottagna i grundsärskola i Stockholm. Av dessa går 595 elever i en kommunal grundskola i Stockholm. 66 skolor har grundsärskoleelever och antalet elever per skola varierar mellan 1-58 elever. 21 skolor har fler än tio elever, 21 skolor har fler än två elever och 22 skolor har en elev. Skolorna strävar efter att arbeta inkluderande grundskola/grundsärskola med elevens bästa i fokus.

Förvaltningen bjuder in skolledare som har elever som läser enligt grundsärskolans kursplaner till fyra områdesmöten per år för att informera om rutiner och riktlinjer för grundsärskolan och för att tillsammans kunna planera verksamheterna och deras inriktning. Ett av områdesmötena har temat samverkan mellan landstinget (habilitering), stadsdelsförvaltningar (LSS) och skola. Stadsdelsförvaltningarnas samordnare för barn i behov av särskilt stöd är alltid inbjudna till mötena för att garantera smidiga övergångar mellan förskola och skola.

Förvaltningen har ett löpande arbete för att också säkerställa smidiga övergångar från grund(sär)skola till gymnasie(sär)skola och arrangerar informationsmöten för skolorna kring

övergångar och studie- och yrkesvägledning. Representanter för grundskola finns med i gymnasiesärskolerådet som har möten fyra gånger per termin.

En referensgrupp med en skolledare från varje grundskoleområde, en representant för gymnasieskola och en extern utvärderare har utsetts för att ta fram underlag för att kunna mäta kvalitet i grundsärskolan. Gruppen har tagit fram förslag på frågor som speciellt ska lyftas i resultatdialoger när en skola har elev(er) som läser enligt grundsärskolans kursplaner. Kriterier ska tas fram för att mäta kvalitet i lärandemiljön med fokus på elever i behov av särskilt stöd.

Fritidshemmen

I maj 2014 genomfördes ett event för fritidspersonal och närmare 2 000 personer deltog. Under eventet presenterades goda exempel från fritidsverksamheten och forskare från Stockholms universitet föreläste om förskolepedagogik.

Under hösten fortsätter arbetet med att utveckla fritidshemmen, en nätverksgrupp har tagit fram olika utvecklingsområden som ligger till grund för det fortsatta arbetet. Skolverkets Allmänna råd för fritidshemmen som kommit efter sommaren kommer att implementeras med början vårterminen 2015.

En översyn har genomförts på fritidshemmen gällande bemanning, verksamhetens organisation och gruppstorlekar. Resultatet kommer att ligga till grund för fritidshemmens fortsatta utveckling och framtagandet av indikatorer för att mäta kvalitet i fritidshem.

Sommarskola

Sommarskola har erbjudits samtliga elever i årskurs 6-9 som inte nått målen i ett eller flera ämnen eller inte uppnått gymnasiebehörighet i årskurs 9. Sommarskolan har organiserats genom att närliggande skolor har samarbetat och berörda elever har erbjudits sommarskola. Antalet sommarskolor var 19 stycken och totalt har 446 elever deltagit (exklusive simskola). Av de 118 elever från årskurs 9 som deltagit har 61 elever erhållit godkänt betyg efter prövning. Det är således 51 procent av eleverna i årskurs 9 som efter deltagande i sommarskola har fått ett godkänt betyg och 35 av eleverna från årskurs 9 blev efter sommarskola behöriga till nationellt program på gymnasiet. Det innebär att 86,6 procent av eleverna i Stockholms kommunala grundskolor är behöriga till gymnasium efter genomförd sommarskola, en ökning med 0,6 procentenheter.

Simskola

Förvaltningen har effektiviserat samarbetet med idrottsförvaltningen för att erbjuda simundervisning till elever i årskurs 6-9 som inte uppnått läroplanens mål i ämnet idrott och hälsa. Simundervisning har bedrivits som simskola under sommaren och genomförts i tio simhallar i staden. Idrottslärarna anmälde att drygt 800 elever inte uppnådde läroplanens mål och dessa elever erbjöds simundervisning. Cirka 380 elever tackade ja och 250 elever deltog. Positivt är att 156 deltagande elever har klarat av simma 200 meter, vilket är del av

simkunnighetskravet för alla betygsnivåer för årskurs 6-9 i ämnet idrott. Det innebär dock inte automatiskt betygsförändring i ämnet för eleverna, eftersom simning endast är ett av flera kunskapskrav i ämnet.

Skolinspektionen

Skolinspektionen genomförde under 2013 den regelbundna tillsynen av stadens kommunala grundskolor. Förvaltningen har analyserat resultatet av tillsynen och identifierat de mest frekventa målområdena där skolorna har haft flest föreläggande och vilka förelägganden som återkommit inom målområdena. Trygghet och studiero, särskilt stöd, bedömning och betygssättning är de målområden som visar sig vara mest återkommande.

I analysen av föreläggandena framkommer också behovet av systematiskt kvalitetsarbete. Resultaten kommer att användas för att säkerställa förvaltningens fortsatta utvecklingsarbete för ökad måluppfyllelse.

Utvärdering av grundskolor och fritidshem

Förvaltningens utvärderare har medverkat i arbetet med fokusskolor. De har under besök i skolorna genomfört klassrumsobservationer och följt respektive klass i berörda årskurser under en skoldag. Lektionsobservationerna har dokumenterats enligt ett fastställt underlag och lärarna har fått återkoppling på lektionen – något som uppskattats. Utifrån utvärderarnas erfarenheter och insatser har en sammanfattande analys gjorts. Materialet ska användas i det fortsatta arbetet för att utveckla undervisningskvaliteten.

Parallellt med arbetet med fokusskolor har utvärderarna dels genomfört en uppföljning av hur skolorna arbetar med nyanlända elever, dels följt upp tillsynsbeslut på fristående fritidshem. Uppföljningen av hur skolorna arbetar med nyanlända har varit ett av underlagen till Stockholms stads riktlinjer för mottagande och utbildning av nyanlända elever, som för närvarande tas fram.

Matematiklyftet – NT-lyftet – Språkutveckling

Matematiklyftet fortlöper enligt beslutad projektplan och bedöms enligt en extern utvärdering som positivt och givande av lärare och skolledare. I matematiklyftet utvecklas undervisningen med hjälp av långsiktigt kollegialt lärande. En utmaning är att skapa förutsättningar för lärarna att ägna tillräckligt med tid åt arbetet. Vårterminen 2014 deltog 523 lärare på 31 grundskolor i programmet. Under läsåret 2014/2015 startar en andra etapp för matematiklyftet och 39 grundskolor och 9 gymnasieskolor deltar i satsningen.

Under vårterminen 2014 deltog 70 lärare på fem grundskolor i Stockholm i naturvetenskap- och tekniklyftet (NT-lyftet). Under höstterminen utökas projektet genom ett samarbete med ämnesdidaktiska nätverk och Stockholms universitet och genom att ytterligare skolor deltar. Inom NT-lyftet kommer även samarbetet med Vetenskapens Hus att utökas för att öka antalet besökare och för att utveckla utbudet av besöksprogram för elever och kompetensutveckling för lärare.

Under året har även ett arbete startat för att samordna och utveckla insatser inom språkutvecklingsområdet, bland annat läs- och skrivsatsningar och flerspråkighet.

3.1.2 Alla elever i stadens kommunala skolor har en god lärmiljö

◆ Uppfylls delvis

Förväntat resultat

Alla i skolan känner sig trygga och kan fokusera på sina arbetsuppgifter. Det finns tydliga och kända rutiner på skolan för hur man ska hantera olika situationer, exempelvis frånvaro och olika former av kränkningar. Medvetenheten om den fysiska miljöns betydelse för en trygg och kunskapsstödande arbetsmiljö är hög. Skolan har god samverkan med socialtjänst och polis.

Indikator	Utfall T2 2014	Utfall 2013	Årsmål	KF:s årsmål	Period
● Ogiltig frånvaro i grundskolan (KF)	1,67 %	1,9 %	1,9 %	minska	2014
◆ Andel elever F-klass nöjda med - Jag känner mig trygg i skolan (UtbN)	83 %	86 %	90 %		2014
◆ Andel elever åk 2 nöjda med - Jag kan arbeta i lugn och ro på lektionerna (UtbN)	62 %	65 %	65 %		2014
◆ Andel elever åk 2 nöjda med - Jag känner mig trygg i skolan (UtbN)	89 %	90 %	90 %		2014
◆ Andel elever åk 5 nöjda med - Jag kan arbeta i lugn och ro på lektionerna (UtbN)	57 %	63 %	65 %		2014
◆ Andel elever åk 5 nöjda med - Jag känner mig trygg i skolan (UtbN)	86 %	88 %	90 %		2014
◆ Andel elever åk 8 nöjda med - Jag kan arbeta i lugn och ro på lektionerna (UtbN)	46 %	53 %	55 %		2014
◆ Andel elever åk 8 nöjda med - Jag känner mig trygg i skolan (KF)	82 %	86 %	87 %		2014

Trygghet och studiero

Brukarundersökningen inom grundskolan har genomförts våren 2014. Undersökningen är en totalundersökning i årskurserna 2, 5 och 8 samt besvaras även av föräldrar i årskurs 2. Det är fjärde gången som undersökningen genomförs i dessa årskurser.

Tabell 11 Jag kan arbeta i lugn och ro på lektionerna (andel positiva svar)

Elev i årskurs 2	2012	64
	2013	65
	2014	63
Elev i årskurs 5	2012	63
	2013	63
	2014	57
Elev i årskurs 8	2012	46
	2013	53
	2014	47
Föräldrar i förskoleklass	2012	72
	2013	65
	2014	64
Föräldrar i årskurs 2	2012	58
	2013	65
	2014	56

Årets brukarundersökning uppvisar försämringar när det gäller att kunna arbeta i lugn och ro på lektionerna. Förvaltningens utvärderare har också gjort iakttagelser på skolorna som innebär att det här är ett område utbildningsförvaltningen generellt behöver arbeta vidare med. Med utgångspunkt i detta anordnades i maj en sammankomst för rektorerna på temat trygghet, studiero, förutsägbarhet och skolkultur. Utifrån gruppdiskussioner om bland annat tillitsfullt klimat, arbetsro och struktur för förutsägbarhet kommer rektorerna att arbeta vidare med det som behöver utvecklas inom dessa områden.

I enkäten bedöms följande påståenden om trygghet och trivsel:

- Jag trivs i skolan
- Jag känner mig trygg i skolan
- Jag kan arbeta i lugn och ro på lektionerna
- Vi har en bra stämning på skolan
- Under detta läsår har jag inte blivit illa behandlad av andra elever i skolan
(Elev i årskurs 2: har inte blivit retad av andra elever i skolan i år)

Tabell 12 Sammanfattning av samtliga fem frågor om trygghet och trivsel (andel positiva svar)

Elev i årskurs 2	2012	80
	2013	80
	2014	78
Elev i årskurs 5	2012	79
	2013	79
	2014	76
Elev i årskurs 8	2012	71
	2013	75
	2014	70
Föräldrar i förskoleklass	2012	80
	2013	78
	2014	76
Föräldrar årskurs 2	2012	75
	2013	75
	2014	74

För att stärka pedagoger i skolan i att verka för ett lugnare arbets- och klassrumsklimat kommer socialförvaltningen i samverkan med utbildningsförvaltningen att utbilda lärare i kometprogrammet, Positiva Ledare. Komet är en kommunikationsmetod som handlar om hur lärare kan kommunicera med eleverna. De utbildade lärarna ska därefter kunna handleda kollegor.

Likabehandlingsarbetet

Under 2013 gjorde förvaltningen en genomlysning av såväl grundskolornas planer mot diskriminering och kränkande behandling som förvaltningens rutiner för uppföljning. Förvaltningen har nu gått vidare med detta och följt upp ett antal skolor utifrån tillsynsrapporter från Skolinspektionen samt resultatet i förra årets granskning. Skolorna får genom detta arbete ett gott stöd i utvecklandet av sina planer för att uppfylla lagstiftningens

krav. Granskningen utgör ett kvalitativt underlag som kommer att tas upp under höstens resultatdialoger.

Förvaltningen har under året infört en modul om likabehandlingsarbetet inom chefsprogrammets ledarakademi. Utbildningen erbjuds till skolledare en gång per termin och innehåller påfyllnad och uppdateringar i syfte att främja likabehandling.

3.1.3 Alla elever i stadens kommunala skolor har inflytande över, förståelse för och tar ansvar för sitt eget lärande utifrån sina förutsättningar

◆ Uppfylls delvis

Förväntat resultat

Med ökad ålder ökar elevers delaktighet i planering och uppföljning. Eleverna får genom detta en god kännedom om sin prestationsförmåga i förhållande till målen. Detta leder till att eleverna utvecklar en positiv attityd till lärande och ser sin egen ansträngning som betydelsefull.

Arbetet för att eleverna ska förstå progressionen i lärandet synliggörs i lärandemiljön genom exempelvis kontinuerlig feedback från lärarna och andra bedömningsunderlag.

Indikator	Utfall T2 2014	Utfall 2013	Årsmål	KF:s årsmål	Period
◆ Andel elever åk 5 nöjda med - Jag vet vad jag behöver kunna för att nå målen i de olika ämnena (UtbN)	74 %	84 %	85 %		2014
■ Andel elever åk 8 nöjda med - Jag vet vad jag behöver kunna för att nå målen i de olika ämnena (UtbN)	55 %	66 %	70 %		2014
◆ Andel vårdnadshavare F-klass nöjda med - Jag och mitt barn vet vad mitt barn behöver för att lära och utvecklas (UtbN)	75 %	80 %	80 %		2014
◆ Andel vårdnadshavare fritidshem nöjda med – det inflytande mitt barn har över fritidshemmets aktiviteter (UtbN)	64 %	68 %	75 %		2014
◆ Andel vårdnadshavare åk 2 nöjda med - Jag och mitt barn vet vad mitt barn behöver för att lära och utvecklas (UtbN)	73 %	78 %	83 %		2014

Elevernas inflytande

I brukarundersökningen ställs frågor om elevinflytandet. Följande påståenden bedöms:

- Lärarna lyssnar på mig och tar hänsyn till vad jag tycker
- I utvecklingssamtalen pratar vi om vad jag gör bra och vad jag behöver förbättra (Elev och föräldrar årskurs 2: På utvecklingssamtalen (samtalet jag har med min lärare och mina föräldrar) går det bra att prata om hur jag utvecklas och lär mig)
- Utvecklingssamtalen genomförs på ett sätt som jag förstår

Resultaten för de senaste tre åren ser ut så här:

Tabell 13 Sammanfattning av samtliga frågor om inflytande (andel positiva svar)

Elev i årskurs 2	2012	92
	2013	93
	2014	91
Elev i årskurs 5	2012	90
	2013	91
	2014	88
Elev i årskurs 8	2012	72
	2013	78
	2014	72
Föräldrar i förskoleklass	2012	81
	2013	82
	2014	79
Föräldrar årskurs 2	2012	82
	2013	82
	2014	82

Andelen nöjda i de olika målgrupperna har minskat förutom i gruppen föräldrar till elever i årskurs 2 som påvisar samma nöjdhet som de tidigare åren.

Utifrån den nya läroplanen för grundskolan har flertalet skolor utvecklat sina utvecklingssamtal för att eleven ska kunna ta ett större ansvar över sina studier och arbetsmiljö. Som ett led i arbetet har ett ökande antal skolor inrättat elevledda utvecklingssamtal, där eleven leder samtalet, en metod som inledningsvis kan upplevas som ovan av föräldrar och elever men som förhoppningsvis ökar elevers inflytande och bidrar till ökad måluppfyllelse.

3.2 Grundskola, övrigt

Brugarundersökningen – jämförelse mellan kommunala och fristående verksamheter

Under våren 2014 har brukarundersökningar genomförts inom grundskola, oavsett huvudman. Liksom förra året är det större skillnader mellan kommunala och fristående skolor när man jämför svaren från föräldrar till elever i årskurs 2, än när man tittar på årskurs 2-elevernars svar. Bland elevsvaren är skillnaderna mellan regiformerna mycket små (förutom på frågan om användande av digitala verktyg där andelen nöjda är markant högre i fristående skolor), och elever i kommunala skolor framstår som minst lika nöjda som elever i fristående skolor. Föräldrar till elever i kommunala skolor, däremot, är synbart mer missnöjda än föräldrar vars barn går i fristående skolor. Den största skillnaden mellan elevernas och föräldrarnas svar syns på påståendet om studiero. Bland eleverna är det inte någon stor skillnad mellan regiformerna (62 procent nöjda i kommunala skolor, 65 procent nöjda i fristående skolor). Föräldrar i kommunala skolor är mer missnöjda än sina barn (53 procent är nöjda med studieron), medan föräldrar i fristående skolor är något mer nöjda än sina barn (68 procent nöjda).

I förra årets analys av brukarundersökningsresultaten konstaterades samma fenomen, nämligen att skillnaden mellan elev- och föräldrasvar till stor del tycks förklaras av att föräldrar till elever i fristående skolor är nöjdare än föräldrar i kommunala skolor.

I både årskurs 5 och 8 är elever i fristående skolor över lag mer nöjda än elever i kommunala skolor. Detta är en skillnad jämfört med förra året, då eleverna i kommunala skolor i årskurs 5 var nöjdare än elever i fristående skolor. Störst skillnad mellan regiformerna (till de fristående skolornas fördel) är det vad gäller studieron, och (i årskurs 8) användande av digitala verktyg.

3.3 Ekonomisk uppföljning

Tabell 14 Ekonomisk uppföljning, grundskola och fritidshem

Grundskola och fritidshem								
	Peng och anslag	Lokaler	Verksamhets-avdelning	Övrig verksamhet	Summa budget	Prest-justering	Prognos	Avvikelse
Egen regi	5 395,7	1 274,0	90,3	81,4	6 841,4	332,9	7 151,3	23,0
Fristående	2 134,7	0,0	0,0	0,0	2 134,7	193,6	2 333,3	-5,0
Andra kommuner	118,6	0,0	0,0	0,0	118,6	-4,7	117,4	-3,5
Totalt	7 649,0	1 274,0	90,3	81,4	9 094,7	521,8	9 602,0	14,5
Ingående fond från 2013								118,5
Utgående fond till 2015								-128,5
Resultat efter fonder								4,5

Analys av utfallet

Grundskoleverksamheten inklusive fritidshem redovisar ett överskott om 14,5 mnkr före resultatdispositioner och ett överskott om 4,5 mnkr efter resultatdispositioner. Överskottet återfinns främst inom egen regi. Detta är en försämring jämfört med tertialrapport 1 med 16,5 mnkr före och 10 mnkr efter resultatdispositioner. Det beror främst på att kostnaden för tilläggsbelopp/verksamhetsstöd beräknas öka med 8 mnkr.

Grundskola och fritidshem i egen regi

Grundskola och fritidshem i egen regi redovisar ett överskott om 23 mnkr. Överskottet består till stor del av reserver som avsatts för att täcka anslagsenheterens underskott. Grundskolorna redovisar ett mindre underskott. Jämfört med tertialrapport 1 är det en försämring om 13 mnkr men jämfört med bokslutet 2013 är det en stor förbättring. Många skolor påbörjade redan under förra året anpassningar framför allt avseende personal och dessa har nu börjat ge effekt.

Fristående grundskola/fritidshem samt grundskola/fritidshem i annan kommun

Fristående grundskola redovisar ett underskott om 8,5 mnkr. Av underskottet beror 5,0 mnkr på ett ökat antal elever med modersmålsundervisning. Resterande underskott beror på kostnader för elever med behov av särskilt stöd i andra kommuners kommunala skolor

Prestationsförändringar

Elevantalet i grundskolorna i egen regi beräknas öka med 3 585 elever jämfört med fullmäktiges budget medan barnen i fritidshem förväntas öka med 1 680 stycken. Det

motsvarar en ökad schablontilldelning om 343,1 mnkr. Ökningen inom fritidshem ger även ökade föräldraintäkter med 10,2 mnkr.

Antalet elever i fristående skolor bedöms öka med 2 190 elever jämfört med fullmäktiges budget medan antalet stockholms elever i andra kommuners grundskolor bedöms minska med cirka 50. Antalet barn i fristående fritidshem förutses öka med 500 barn medan antalet stockholmsbarn i andra kommuners fritidshem minskar något jämfört med fullmäktiges budget. Det innebär en nettoökning av schablonbudgeten med 188,9 mnkr.

Öppen fritidsverksamhet

Antalet barn i de kommunala skolornas fritidsklubbar förväntas uppgå till 7 900 till en kostnad om 51,3 mnkr. I de fristående fritidsklubbarna kommer barnen uppgå till 3 700 och kostnaden till 24,0 mnkr. Kostnaderna ryms inom budgeten.

Tilläggsbelopp/verksamhetsstöd

Den totala kostnaden för tilläggsbelopp/verksamhetsstöd för grundskola, förskoleklass och fritidshem 2014 uppgår till cirka 338 mnkr, vilket är 8 mnkr högre än budget och 13 mnkr över kostnaden för 2013. Av verksamhetsstödet går drygt hälften till elever i egen regi inklusive centrala undervisningsgrupper med särskild inriktning, CSI, och knappt hälften till fristående skolor, varav huvuddelen till så kallade resursskolor.

Under våren 2014 har cirka 2 050 ansökningar om tilläggsbelopp, fristående skolor och motsvarande verksamhetsstöd, kommunala skolor, som avser läsåret 2014/2015 kommit in till förvaltningen. Ungefär 350 av dem har inkommit sent under våren, vilket inte förutsågs i prognosen som lämnades i tertiärrapport 1.

Antalet CSI-platser har utökats med cirka 50 mellan 2013 och 2014, vilket har lett till en kostnadsökning gällande verksamhetsstöd. Under vårterminen 2014 har ett hundratal ansökningar kommit inför resterande del av vårterminen, vilket har inneburit en kostnadsökning som inte förutsågs i tertiärrapport 1. Bland annat med anledning av domstolsutslag har retroaktiv ersättning för höstterminen 2013 omfattande närmare 3 mnkr utbetalats till fristående skolor.

Alla ansökningar som har kommit in under vårterminen har behandlats. Cirka 60 procent av dem har beviljats, vilket är en betydligt högre andel än under 2013 då 35 procent beviljades. Under höstterminen 2014 beräknas ytterligare ett par hundra ansökningar komma in. Det betalades ut tilläggsbelopp till skolor för ungefär 1 500 elever under läsåret 2013/2014. Cirka 300 av de besluten gäller även för läsåret 2014/2015. Troligt är att det kommer att betalas tilläggsbelopp för ungefär 1 700 elever under läsåret 2014/2015.

Tabell 15 Ekonomisk uppföljning, grundsärskola

Grundsärskola								
	Peng och anslag	Lokaler	Verksamhets-avdelning	Övrig verksamhet	Summa budget	Prest. Justering	Prognos	Avvikelse
Egen regi	206,2	31,7	0,8	1,6	240,3	0,7	235,5	5,5

Fristående	89,9	0,0	0,0	0,0	89,9	7,0	97,4	-0,5
Andra kommuner	22,5	0,0	0,0	0,0	22,5	1,3	23,8	0,0
Totalt	318,6	31,7	0,8	1,6	352,7	9,0	356,7	5,0

Analys av utfallet

Grundsärskolan redovisar ett överskott om 5,0 mnkr vilket beror på minskade kostnader inom egenregiskolorna. Fristående grundsärskola och grundsärskola i annan kommun visar en budget i balans.

Prestationsförändringar

Antalet elever inom grundsärskola i egen regi beräknas minska med ett tiotal, vilket motsvarar en minskning av schablonbudgeten med 4,3 mnkr. Samtidigt förväntas täckning för merkostnader avseende elever i behovsgrupp 5 motsvarande 5 mnkr.

Antalet elever i fristående grundsärskola bedöms öka med cirka 15 elever jämfört med kommunfullmäktiges budget medan antalet i andra kommuners grundsärskolor är i stort sett oförändrat. Schablonbudgeten ökar med 5,6 mnkr. Utöver detta bedöms täckning för merkostnader för elever i behovsgrupp 5 motsvarande 2,7 mnkr.

4 Gymnasieskola och gymnasiesärskola

4.1 Nämndens mål för verksamheten

4.1.1 Alla elever i stadens kommunala skolor utvecklas och uppnår målen för sin utbildning

 Uppfylls helt

Förväntat resultat

Lärare har höga förväntningar på eleverna. Lärarnas undervisning utgår alltid från examensmålen, läroplanens kunskapskrav, beprövad erfarenhet och vetenskaplig grund. Alla lärare är engagerade och kompetenta, och planerar undervisningen gemensamt. Eleverna får i förväg veta vilka mål de arbetar mot, är delaktiga i planeringen av hur undervisningen ska genomföras och vilka olika former för redovisning och bedömning som kommer att användas. Formativ bedömning används för att varje elev ska kunna följa sin kunskapsutveckling och för att lärarna ska kunna bedöma och utveckla undervisningen.

Indikator	Utfall T2 2014	Utfall 2013	Arsmål	KF:s årsmål	Period
 Andel gymnasieelever med godkänt i alla kurser i examensbevis och studiebevis vid vårterminens slut (KF)	67 %	68 %	57 %	69 %	2014
Kommentar: Kommunfullmäktiges årsmål hänför sig till indikatorns tidigare lydelse. Examensbevis och studiebevis har utfärdats för första gången.					
 Andel gymnasieelever i avgångsklasserna som erhållit examensbevis (ej IM) (UtbN)	85 %	15 %	74 %		2014
Kommentar: Ändrad formulering inför 2014. Examensbevis har utfärdats för första gången. Examensbevis är inte direkt jämförbart med grundläggande högskolebehörighet, kraven är högre. Jämförelser kan heller inte göras med det tidigare måttet genomsnittlig betygspoäng.					

Aktivitet	Start	Slut
En omfattande satsning inom matematik, naturvetenskap och teknik genomförs i grund- och gymnasieskolan (KF)	2014-01-01	2014-12-31
Utbildningsnämnden ska stärka och utveckla skolornas elevhälsoarbete (KF)	2014-01-01	2014-12-31
Utbildningsnämnden ska utveckla kunskapsuppföljningen inom gymnasiesärskolan och introduktionsprogrammen (KF)	2014-01-01	2014-12-31
En kartläggning av avhopp, byte av skola och skälen till detta ska utgöra underlag för åtgärder (UtbN)	2013-01-01	2014-12-31
Lärgrupper för rektorer inom och mellan skolor ska startas i syfte att stärka rollen som ledare av den pedagogiska verksamheten (UtbN)	2014-01-01	2014-12-31
Sommarskola och lördagsskola ska erbjudas gymnasieelever (UtbN)	2014-01-01	2014-12-31
Antalet skolor som erbjuder språkin introduktion ska öka (UtbN)	2014-01-01	2014-12-31
Samordning av studiehandledning på modersmål i små grupper för elever från flera skolor samtidigt ska prövas med hjälp av modern teknik (UtbN)	2014-01-01	2014-12-31

Studieutgångar läsåret 2013/2014

Sammanlagt fanns sex studieutgångar från gymnasieskola och gymnasiesärskola 2013/2014, som en konsekvens av reformer. Nedan följer en sammanfattande förteckning:

Nationella program	Dokument	Elevantal
Tidigare förordning	Slutbetyg	76
	Samlat betygsdokument*	60
Nuvarande förordning (Gy-II)	Examensbevis	3 181
	Studiebevis	571
Introduktionsprogram	Dokument	Elevantal
Nuvarande förordning (Gy-II)	Gymnasieintyg	416
Gymnasiesärskola	Dokument	Elevantal
Tidigare förordning	Slutbetyg	80
Nuvarande förordning	Från och med läsåret 2016/2017	

*Innefattar även individuella programmet

Måluppfyllelse gymnasieskola

Läsåret 2013/2014 var det första året elever avslutade sin gymnasieutbildning enligt reformen Gy11. Resultaten baseras på nya betygskriterier och examensmål, där studieutgångarna benämns på annat sätt. Resultaten är därför inte direkt jämförbara med tidigare års resultat. En fortsatt utveckling av statistikunderlagen kommer att ske.

Samtidigt som de första eleverna examineras enligt Gy11 har också elever i år erhållit ett slutbetyg eller ett samlat betygsdokument enligt tidigare förordning. Dessa elever påbörjade sina studier senast höstterminen 2010.

För att en elev ska erhålla ett examensbevis krävs:

För samtliga nationella program	
Att eleven har genomfört (blivit betygssatt) en utbildning omfattande 2 500 kurspoäng	
Att minst 2 250 kurspoäng är godkända	
Att gymnasiearbetet är godkänt	
För Högskoleförberedande program	För Yrkesprogram
Minst betyget godkänt på följande kurser; - Svenska 1 eller svenska som andra språk - Svenska 2 eller svenska som andra språk - Svenska 3 eller svenska som andra språk - Engelska 5 - Engelska 6 - Matematik 1b eller 1c	Minst betyget godkänt på följande kurser; - Svenska 1 eller svenska som andra språk 1 - Engelska 5 - Matematik 1a 400 kurspoäng inom de programgemensamma ämnena.

Examensbevis

Av eleverna i stadens avgångsklasser erhöll 85 procent ett examensbevis, varav 88 procent flickor och 81 procent pojkar. Årsmålet var satt till 74 procent.

Inom de högskoleförberedande programmen erhöll 87 procent av eleverna, varav 91 procent flickor och 83 procent pojkar, ett examensbevis. Denna examen ger också grundläggande behörighet till högskola.

Inom yrkesprogrammen erhöll 70 procent av eleverna, varav 71 procent flickor och 69 procent pojkar, ett examensbevis. Yrkesexamen ger inte grundläggande behörighet till högskolan. Eleven har rätt att läsa de specifika kurser som ger behörighet. Samtliga skolor med yrkesprogram erbjuder sådana kurser. Av 401 elever som erhållit yrkesexamen har 44 procent, 53 procent flickor och 34 procent pojkar, också uppnått grundläggande behörighet till högskola.

Studiebevis

En elev som inte klarar examenskraven får ett studiebevis. Skälen kan vara att eleven inte nått upp till 2 500 kurspoäng, inte har tillräcklig andel godkända betyg totalt sett eller saknar godkända betyg i någon eller några av de för programmet obligatoriska kurserna.

De utfärdade studiebevisen varierar mellan 250 och 3 000 poäng. Tyngdpunkten, 69 procent, ligger på 2 500 eller mer. Detta indikerar att eleverna i huvudsak har följt sin studieplan och att den främsta orsaken till att examensbevis inte utfärdats är bristande måluppfyllelse vad gäller godkända kurser.

Inom de högskoleförberedande programmen erhöll 13 procent av eleverna ett studiebevis. Av dessa hade 113 elever inte fullföljt en studieplan om 2 500 poäng och 347 elever hade för få godkända betyg. Vid en granskning av de specifika kurser som utgör krav för examensbevis fanns de flesta icke godkända betygen (F) inom Svenska 3 och gymnasiearbetet.

Inom yrkesprogrammen erhöll 30 procent av elevernas ett studiebevis. Av dessa hade 62 elever mindre än 2 500 poäng och 131 elever för få godkända betyg. Inom yrkesprogrammen hade matematik 1a och yrkesspecifika programgemensamma kurser flest F-betyg.

Genomsnittlig betygspoäng

Nedan följer en tabell över uppnådda betygspoäng. Varje kursbetyg, A-F, kodas till en siffra för att möjliggöra poängsammanställning. För en elev med genomgående godkända betyg (E) erhålls 10 poäng. I exemplet nedan framgår att resultatet för examensbevis uppgick till 15,4 poäng. Detta innebär ett genomsnittligt betyg något över C.

Tabell 16 Genomsnittlig betygspoäng 2014

Betygspoäng	Examensbevis	Studiebevis	Totalt
Pojkar	15,0	9,1	13,9
Flickor	15,8	9,5	15,0
Totalt	15,4	9,3	14,5

Resultatuppföljningar utifrån tidigare förordning redovisade inte den måluppfyllelse som fanns i elevernas samlade betygsdokument. Då kraven för ett examensbevis är högre ställda än i det tidigare slutbetyget, påverkar det urvalet i beräkningarna. Jämfört med tidigare år är

det elever med högre måluppfyllelse som utgör grund för beräkningarna. Med den bakgrundsbilden är det inte överraskande, även med hänsyn tagen till nya betygskriterier, att betygspoängen är högre för examensbevisen än tidigare år då resultatet var baserat på slutbetyg.

Andel elever med samtliga godkända betyg i sitt betygsdokument

I tertialrapport 1 för 2014 beslutades att en indikator för stadens gymnasieutbildningar ska vara andel elever med samtliga godkända betyg i sitt betygsdokument. Årsmålet sattes till 57 procent, oavsett om det är ett examensbevis eller ett studiebevis. Utfallet är 67 procent, tio procentenheter högre än årsmålet. Endast 1 procent av eleverna som erhöll studiebevis hade godkänt i alla kurser de läst.

Tabell 17 Andel elever med samtliga godkända betyg i sina betygsdokument 2014

Andel godkända betyg, procent	Examensbevis	Studiebevis	Totalt
Pojkar	74	1	60
Flickor	83	1	73
Totalt	79	1	67

Antal elever med gymnasieintyg

Introduktionsprogrammen utgörs av fem olika program. Programmen beskrivs i korthet i tabellen nedan och elevantalet anger antalet elever som 2013/2014 avslutat sitt introduktionsprogram och erhållit gymnasieintyg.

Tabell 18 Antal gymnasieintyg 2014

Program	Uppdrag – Mål	Elevantal
Preparandutbildning	Eleven läser in de grundskoleämnena som saknas för önskad behörighet. Mål: Övergång till nationellt program senast inom ett år	15
Programinriktat Individuellt val	Eleven går integrerat med elever på nationellt yrkesprogram och läser in de grundskoleämnena (1 till 3 stycken) som saknas för behörighet Mål: Övergång till nationellt yrkesprogram	34
Yrkesintroduktion	Yrkesinriktad utbildning anpassad efter elevens behov. Elevens kompetens ska framgå i gymnasieintyget. Mål: Yrkesutgång med anställningsbarhet	96
Individuellt alternativ	Utbildning anpassad efter elevens behov. Elevens kompetens ska framgå i gymnasieintyget. Mål: Yrkesutgång med anställningsbarhet/övergång till nationellt program/annat introduktionsprogram/övriga utbildningsformer.	128
Språkintrouktion	Undervisning i svenska för nyanlända. Mål: Att gå vidare med utbildning	143
Totalt		416

För introduktionsprogrammen är det ännu svårt att uttala sig om respektive programs måluppfyllelse. Under våren har förslag till planer för introduktionsprogrammen och modell för uppföljning, anpassat efter respektive program, tagits fram. Dessa dokument kommer att utgöra stöd för skolornas analys av måluppfyllelsen.

Sommarskola

Sommarskola genomförs sedan flera år på Thorildsplans gymnasium, Blackebergs gymnasium och Ross Tensta gymnasium. Syftet är att ge fler elever möjlighet att få examen och behörighet till högskola inom tre år. Ross Tensta gymnasium hölls öppet 12/6 – 4/7,

Blackebergs gymnasium och Thorildsplans gymnasium hölls öppna 16/6-11/7. En preliminär resultatsammanställning visar följande:

Thorildsplans gymnasium erbjöd sommarskola för de elever som går på gymnasiet men som behövde gå kurser där man av olika skäl ännu inte nått betyget E eller högre. 840 kursdeltagare fullföljde utbildningen, av vilka 313 elever, 39 procent, fick betyget E eller högre. 261 elever, 32 procent, fick betyget F. 168 elever, 21 procent, fick ett omdöme. 68 elever, 8 procent, hade så stor frånvaro att läraren inte hade underlag för betygsättning.

Blackebergs gymnasium erbjöd sommarskola enbart för invandrarungdomar. Cirka 580 elever anmälde sig till sommarskolan och 445 elever fullföljde. Av dessa kom 59 från grundskolor, 58 var helt nyanlända och hade aldrig gått i skola i Sverige. Resten kom från olika gymnasier, främst från språkintrödn. 54 elever läste matematik. 14 elever, 26 procent, erhöill minst betyget E. 50 elever läste engelska varav 15, 30 procent, erhöill minst betyget E. Resterande 341 läste svenska som andraspråk, fördelade på 15 olika grupper från rena nybörjare till nivån nästan E åk 9. 7 elever erhöill minst E i betyg.

Ross Tensta gymnasium vände sig enbart till invandrarungdomar. Eleverna erbjöds grundskolekurserna svenska, svenska som andraspråk, matematik och engelska. Av 244 anmälda elever tackade 220 ja till sommarskola, 171 fullföljde studierna med god närvaro. Merparten av eleverna kom från kommunal gymnasieskola på IM-program eller från grundskola inom Stockholms stad. 78 elever, 46 procent, var nyanlända. Av de 171 som fullföljde läste 81 svenska som andraspråk varav 12 elever, 15 procent, fick minst betyget E. Av de 69 som läste matematik fick 25 elever, 36 procent, minst betyget E och av de 21 som läste engelska fick alla minst E.

Lördagsskola

För att ytterligare öka möjligheten för elever att genomföra sina gymnasiestudier och få examen inom 3 år genomfördes våren 2014 så kallat lördagsgymnasium. Undervisning bedrevs mellan kl. 9 – 11 på lördagar från den 18 januari till den 29 mars. Thorildsplans gymnasium ansvarade även detta år för verksamheten. Av 344 anmälda elever fullföljde 221 elever kurser och 159 godkända betyg/omdömen på kurser sattes.

Sammanfattande reflektion

Uppföljningen av läsåret 2013/2014 innebär nyheter som gör det svårt att göra jämförelser med tidigare år. Några generella bilder kan man dock utläsa. Flickor uppvisar högre måluppfyllelse än pojkar. Det är stora resultatskillnader mellan skolor, skolenheter och program.

Vid tiden för sammanställningen av tertiärrapport 2 är all beställd statistik ännu inte tillgänglig. Förvaltningen återkommer därför med utförligare beskrivning och analys av måluppfyllelsen i verksamhetsberättelsen för 2014.

Läsårets resultat uppvisar positiva avvikelser med god marginal, jämfört med fastställda mål satta utifrån kraven enligt Gy11. En större andel elever erhöll examensbevis än bedömt och som en följd av detta blev också andelen elever med samtliga godkända betyg högre än fastställt mål. Fördjupad analys kommer att göras inför framtagande av nya indikatorer och fastställande av årsmål.

Måluppfyllelse gymnasiesärskola

För elever som avslutar sin utbildning inom gymnasiesärskolan gäller till och med 2016 betygskriterier och programstrukturer enligt tidigare förordning. Från och med läsåret 2016/2017 examineras gymnasiesärskoleelever enligt förordningen för Gysär13.

Tabell 19 Måluppfyllelse gymnasiesärskola, elevutgång 2014

Nationella program Elevutgång åk 4 nationella program	Antal elever totalt och genus		
	Totalt	Flickor	Pojkar
Arbete	13	2	11
Studier	8	3	5
Daglig verksamhet	20	6	14
Sysselsättning	5	4	1
Övrigt	14	3	11
Uppgift saknas	20		
Antal elever totalt	80	18	42

Av avgångseleverna från fyra gymnasiesärskolor våren 2014 har 13 elever fått anställning, 8 har fortsatt studera, 20 har beviljats daglig verksamhet och 5 elever har annan sysselsättning. I kategorin övrigt finns 14 elever som har andra lösningar som till exempel arbete i familjens företag, har flyttat, ansökan om daglig verksamhet eller är inskrivna på Arbetsförmedlingen. För 20 elever saknas uppgifter.

Gymnasiesärskolorna arbetar generellt sett mycket aktivt med elevernas övergång till arbete, studier eller annan sysselsättning. Flera av eleverna i gymnasiesärskolorna behöver stöd för att komma ut i arbetslivet eller för att studera. Skolorna har kontakt med Arbetsförmedlingen Stockholm Unga Funktionshindrade.

Resultat årskurs 1 individuella programmet

Det individuella programmet enligt Gysär13 utgår från den enskilda elevens behov och förutsättningar. Sex ämnesområden ingår; estetisk verksamhet, hem- och konsumentkunskap, idrott och hälsa, natur och miljö, individ och samhälle samt språk och kommunikation. Ämnesområdesplanerna innehåller kravnivåer för grundläggande kunskaper och fördjupade kunskaper. Kravnivåerna utgår från målen för ämnesområdet. Bedömningen görs utifrån elevens förutsättningar.

Alla elever ska ha möjlighet att nå den grundläggande kravnivån, som till stor del handlar om att eleven deltar. Undervisningen ska planeras så att eleven ges möjlighet att nå fördjupad

kravnivå. För en del elever på det individuella programmet är det möjligt att tidigt i utbildningen läsa kurser från gymnasiesärskolans nationella program.

Tabellen nedan visar antal elever i årskurs 1 på det individuella programmet som bedöms ha uppnått kraven för grundläggande respektive fördjupad nivå, 94 elever respektive 56 elever. Kommentarer och reflektioner från de pedagoger som har gjort bedömningarna visar att det kan bli aktuellt för vissa av de elever som har fördjupade kunskaper att läsa kurser från gymnasiesärskolans nationella program. Hittills har inte någon elev påbörjat någon sådan kurs.

Tabell 20 Måluppfyllelse gymnasiesärskola, ämnesområden individuella programmet 2014

Antal elever som har uppnått respektive kravnivå i ämnesområdena, årskurs I individuella programmet		
Ämnesområden	Grundläggande kunskaper	Fördjupade kunskaper
Estetisk verksamhet	18	7
Hem- och konsumentkunskap	19	6
Idrott och hälsa	14	11
Individ och samhälle	16	9
Natur och miljö	14	11
Språk och kommunikation	13	12
Totalt	94	56

Utvecklingsarbete

Gymnasieskolans ledningsorganisation

Den administrativa organisationen på skolorna har setts över. En befattning som administrativ gruppchef, underställd administrativ chef har inrättats. Tjänsterna, med något undantag, tillsattes under våren. Ett syfte med översynen har varit att skapa ett bättre administrativt stöd till rektor, som ska kunna fokusera på att leda den pedagogiska verksamheten. Ett annat syfte är att ge en rimlig arbetssituation för de administrativa cheferna efter sammanslagningen av gymnasieområden.

Gymnasieskolans ledningsorganisation har sedan 2011 förändrats genom att de ursprungliga tio gymnasieområdena successivt minskat. Förvaltningen föreslår att antalet gymnasieområden ytterligare minskas från fem till fyra från och med den 1 januari 2015. I huvudsak kommer ett område att delas upp på övriga. Även andra justeringar i fördelningen av skolor mellan områden kan bli aktuella. Gymnasiechefen har resultatansvar för varje skola inom sitt område.

Lindeparken

Lindeparkens gymnasiesärskola uppvisar stort underskott. Under hösten 2014 ska ett projekt genomföras i samarbete mellan skolan och central förvaltning. En projektledare är utsedd. Lindeparkens organisation ska genomlysas och justeras med utgångspunkt från skolans uppdrag och elevernas behov. Målet är en ekonomi i balans. Arbetet påbörjades i slutet av

vårterminen och en plan med definierade åtgärder har tagits fram. Med utgångspunkt i ett nolläge ska ett antal områden gås igenom där antagningsrutiner, ekonomi, bemanning, kompetensutveckling, förhållningssätt och bemötande ingår.

Studiehandledning på modersmål

Under läsåret 2014/2015 genomförs i samarbete med förvaltningens språkcentrum ett försök med en ny form för studiehandledning på modersmålet för elever på nationellt program. Studiehandledning i historia och samhällskunskap ska ges på två språk - arabiska samt somaliska, thai eller tigrinja - med hjälp av it. Förutsättningar för detta finns i och med att alla elever har tillgång till en egen dator. Studiehandledningen omfattar 2 timmar/vecka och grupp. Alla elever i gruppen ska vara uppkopplade via Lync under den gemensamma tiden. Läraren håller sedan kontinuerlig kontakt med eleverna under veckan. En timme i veckan finns läraren alltid tillgänglig på schemalagd tid. Vid denna tid kan eleven i realtid ställa frågor.

Råden för gymnasiesärskola, introduktionsprogram respektive yrkesprogram

För utvecklingen av gymnasiesärskolan, introduktionsprogrammen och yrkesprogrammen har tre råd bildats. Råden arbetar utifrån formulerade uppdrag. Syftet är att genom tillsammansarbete, gemensamt lärande och erfarenhetsutbyte ta fram nulägesbilder och förslag till utvecklingsinsatser för ökad måluppfyllelse för eleverna. Gymnasieavdelningen ansvarar för och leder råden. Rektorer på berörda skolor, representanter från grundskoleavdelningen samt avdelningen för utveckling och samordning deltar i rådets möten och arbetsgrupper. Råden har vid behov kontakt med Skolverket, Skolinspektionen och Specialpedagogiska skolmyndigheten, branschorganisationer och andra förvaltningar. Råden är goda exempel på samarbete inom förvaltningen och med skolorna.

Rådet för gymnasiesärskolan, som bildades 2010, har fokuserat på att ta fram mått för att mäta och synliggöra gymnasiesärskolans resultat. En strategi för gymnasiesärskolans kvalitetsarbete 2014-2017 för genomförandet av Gysär13 har tagits fram. Den första elevkullen har nu gått ett år och därmed kan diskussion föras om vilka mått som kan bli nyckeltal. Därefter kan eventuellt nya indikatorer för kunskapsuppföljning införas. Sammantaget kommer förändringarna att leda till bättre analyser och underlag för det systematiska kvalitetsarbetet inom gymnasiesärskolan.

Rådet för introduktionsprogrammen bildades hösten 2013 och har under våren 2014 tagit fram förslag till planer för de fem introduktionsprogrammen och till ett enhetligt sätt att bedöma och dokumentera elevernas resultat. Dessa kommer att beslutas under hösten.

Ett annat resultat av rådets arbete är ett förslag som innebär att tre skolor ges i uppdrag att vara kompetensnav som stöd för övriga skolor för var sitt introduktionsprogram; individuellt alternativ, språkintröduktion och yrkesintröduktion. Beslut om uppdrag och ansvariga skolor fattas under hösten 2014.

Rådet för yrkesprogrammen, som också bildades hösten 2013, har som uppdrag att arbeta dels med insatser för att öka yrkesprogrammets attraktionskraft, dels utveckla det arbetsplatsförlagda lärandet, APL. Under våren 2014 har rådet fokuserat på att utveckla kommunikationen av den goda kvalitet som stadens yrkesutbildningar har. Genom intervjuer med samtliga berörda rektorer har underlag tagits fram till en kommunikationsplan som ska färdigställas under hösten. För att kunna höja kvaliteten i APL har åtta rektorer ansökt om statsbidrag på totalt 6,6 mnkr. Skolverket har beviljat fyra av dessa ansökningar, cirka 1,5 mnkr, för skolorna Midsommarkransen, Kungsholmens västra, Ross Tensta och Thorildsplan. Resultatet av utvecklingsarbetet ska redovisas till Skolverket i mars 2015.

En god lärmiljö - förebyggande och hälsofrämjande elevhälsa och studiero

Uppdrag EHT, ett gemensamt utvecklingsarbete för grundskola och gymnasium kring skolornas elevhälsoteam, pågår sedan hösten 2013. Tre gymnasieskolor och fyra grundskolor deltar. Syftet är att utveckla elevhälsoteamens hälsofrämjande och förebyggande arbete för högre måluppfyllelse för eleverna, i enlighet med ändringarna i skollagen. Elevhälsoteamen ska bidra i arbetet med att skapa goda lärmiljöer på generell och individuell nivå och vara delaktiga i att omsätta pedagogiska strategier i praktiken för att stödja elevernas utveckling mot utbildningens mål. Rektor ansvarar för och leder skolans arbete, med stöd av central förvaltning.

Den första fasen har varit att kartlägga elevhälsoteamens verksamhet. Det finns flera goda exempel på ett aktivt elevhälsoarbete i de deltagande gymnasieskolorna. De kommer att uppmärksammas och spridas genom gemensamma aktiviteter för deltagande skolor i första hand och i en förlängning till alla skolor. Utifrån kartläggningen har utvecklingsområden identifierats. De handlar om att definiera roller och uppdrag samt att utveckla samarbete och arbetssätt inom teamet och skolan. Varje skola håller på att ta fram sin utvecklingsplan för elevhälsoteamets arbete inom teamet, med lärare och övrig skolpersonal. Planerade åtgärder redovisas på organisations-, grupp- och individnivå. Utvecklingsplanerna ska revideras kontinuerligt under pågående uppdrag i samverkan mellan skolan och arbetsgruppen för uppdrag EHT.

Tre av gymnasieskolorna med uppdrag i EHT deltar också i ett projekt som syftar till att ta fram och pröva åtgärder och insatser för att förbättra studieron i stadens skolor. Skolorna får på så sätt ett gemensamt fokusområde för sitt arbete. Totalt deltar nio gymnasieskolor med sammanlagt arton skolenheter i projekt studiero.

Det förväntade resultatet av ovanstående insatser är att skolornas systematik i arbetet med lärmiljön stärks så att en ökad andel elever är nöjda med studieron, med inflytandet i dessa frågor och når en högre måluppfyllelse.

Matematiklyftet

Nio gymnasieskolor deltar från hösten 2014 i matematiklyftet. Det är Bromma, ESS, Kungsholmens västra, Kärrtorp, Ross Tensta, Scengymnasiet, S:t Erik, Thorildsplan och Östra Real. Totalt deltar 20 skolenheter.

1:1 i gymnasieskolorna

Under våren har 8 491 laptops och 695 iPads levererats till eleverna i årskurs 1 och 2 i stadens gymnasieskolor. I samband med höstterminsstarten kommer de nya gymnasieeleverna i åk 1 att få tillgång till en bärbar dator. Satsningar för att utveckla gymnasielärarnas digitala kompetens kommer att påbörjas under hösten 2014.

I samband med 1:1-satsningen har varje gymnasieskola med stöd av central förvaltning tagit fram en handlingsplan som beskriver vad skolorna behöver göra när det gäller pedagogiska mål, kompetensutveckling och liknande. Det arbetet kommer i samband med höstterminsstarten att kompletteras genom att samtliga gymnasieskolor genomför en självskattning av it-mognaden. Självskattningen kommer att genomföras på individnivå. Utifrån denna skattning får varje lärare förslag på åtgärder för att öka sin it-mognad. De individuella resultaten kommer även att aggregeras på arbetslags- och skolnivå så att respektive rektor kan ta fram en handlingsplan för skolan för att öka it-mognaden.

Rektorer är den enskilt viktigaste faktorn för att utveckla skolan med stöd av it. Ett arbete har inletts där gymnasierektorer kommer att få stöd från den centrala förvaltningen för att kunna leda utvecklingen av it i skolan.

Den fortsatta 1:1-satsningen fokuserar på att stödja lärarna i att inkludera digitalt stöd i undervisningen. Det innebär bland annat att skolan får en bred kompetens när det gäller digital undervisning, till exempel när det gäller programvaror, webbresurser, undervisningsmetoder, källkritik och informationssökning. I juni startades ett nytt projekt, 1:1 2016, med det konkreta målet att samtliga gymnasieskolor ska uppnå en grundläggande nivå inom de fem områden som specificerats i it-strategin för ett bättre lärande.

Fristående skolor har också fått del av satsningen, och i enlighet med regleringen kring lika villkor avgör de hur de ska använda medlen.

Nationellt godkända idrottsutbildningarna (NIU)

Under våren har förvaltningen genom rektorerna på Midsommarkransens gymnasium, Solna gymnasium och Arlandagymnasiet tagit fram underlag för att kunna utveckla styrningen och organiseringen av de 400 – 700 poäng specialidrott som elitidrottssatsande ungdomar genom NIU ges möjlighet att integrera i sin gymnasieutbildning. Samtal har förts med Riksidrottsförbundet, Skolverket och Sveriges Kommuner och Landsting (SKL) som syftar till tydligare definitioner av utbildningens innehåll, kvalitetssäkring av antagningsförfarandet och en mer kostnadseffektiv organisering.

Slutlig antagning till gymnasieskolan och gymnasiesärskolan

Det totala antalet stockholmare som sökte till gymnasieskolan och gymnasiesärskolan har ökat med 387 jämfört med 2013. Andelen stockholmare som i första hand sökte till stadens egna skolor var i stort sett oförändrad jämfört med 2013 medan andelen stockholmare som sökte annan kommun ökade och andelen som sökte fristående skola minskade (se tabell 21).

Antalet sökande från Stockholm som i augusti inte var behöriga till det nationella program de sökt i första hand var 643, oförändrat jämfört med 2013.

Tabell 21 Fördelning av förstahandsval (oavsett behörighet och oavsett sökt program) för sökande folkbokförda i Stockholms stad i juni respektive år

	2012	2013	2014
Kommunal skola i Stockholms stad	4 243 (49 %)	4 026 (47,7 %)	4 164 (47,1 %)
Annan kommun	1 312 (15,1 %)	1 366 (16,2 %)	1 607 (18,2 %)
Fristående gymnasieskola	3 111 (35,9 %)	3 054 (36,1 %)	3 062 (34,7 %)
Totalt antal förstahandssökande	8 666	8 446	8 833

Tabell 22 Fördelning av antagna (oavsett behörighet, valrang och program) folkbokförda i Stockholms stad vid den slutliga antagningen i juni respektive år

	2012	2013	2014
Kommunal skola i Stockholms stad	4 085 (49,8 %)	3 515 (45,8 %)	3 835 (47,3 %)
Annan kommun	1 122 (13,7 %)	1 164 (15,2 %)	1 084 (13,4 %)
Fristående gymnasieskola	3 001 (36,5 %)	2 990 (39 %)	3 190 (39,3 %)
Totalt antal antagna	8 208	7 669	8 109

Det totala antalet stockholmare som antogs har ökat med 440 jämfört med 2013. Andelen som antogs in i den egna kommunen ökade något medan andelen som antogs i annan kommun minskade. Andelen som antogs till fristående skola var i stort sett oförändrad (se ovan).

Hos de sökande från Stockholms stad är andelen sökande till högskoleförberedande program på samma nivå som förra året. Av de sökande från Stockholms stad som sökt ett nationellt program i första hand har 81,4 procent (81,2 procent 2013) sökt ett högskoleförberedande program (inklusive International Baccalaureate) medan 18,6 procent valt ett yrkesprogram (18,8 procent förra året). I hela länet, inklusive Stockholms stad, valde 76 procent ett högskoleförberedande program i första hand, samma andel som 2013.

Av samtliga stockholmare som antogs slutligt på nationella program (oavsett huvudman) blev 67 procent antagna på sitt förstahandsval (såväl program och inriktning som skola), en minskning med 2,5 procentenheter jämfört med 2013.

Till något av de fem introduktionsprogrammen antogs i juni 1 264 sökande från Stockholms stad, 922 antogs i den egna kommunen, 26 i annan kommun (liten minskning jämfört med 2013) och 317 vid fristående gymnasieskola (ökning med 85 jämfört med 2013).

730 sökande från Stockholms stad saknade gymnasieplats efter den slutliga antagningen i juni. Samma tid 2013 gällde detta 775 sökande. Under sommaren har ytterligare sökande kunnat erbjudas plats och i dagsläget saknar cirka 450 stockholmare gymnasieplats.

Sökande och antagna till kommunala skolor i Stockholms stad

5 528 elever var antagna till någon av stadens skolor vid den slutliga antagningen i juni (samtliga program), en ökning med 400 elever jämfört med samma tid 2013.

Av de antagna till nationella program vid stadens skolor var 69,8 procent antagna på sitt förstahandsval, en minskning med 2,2 procent jämfört med 2013. Av de antagna till nationella

program vid stadens skolor var 1 660 från någon annan kommun, en ökning med 60 jämfört med förra året.

Antalet lediga platser på nationella program i Stockholms stads kommunala skolor vid den slutliga antagningen var 171 (att jämföra med 265 lediga platser 2013). Antalet tillgängliga platser på dessa program har samtidigt ökat från cirka 4 600 till cirka 4 750.

På introduktionsprogrammen (IM) vid stadens skolor fanns totalt 1 658 platser i årskurs 1, varav 920 inom språkintröduktion. Det är en ökning med 116 platser totalt. Av de 943 elever som antogs till IM vid stadens skolor i juni kom 22 från annan kommun (stockholmare prioriteras vid antagningen till alla stadens IM).

Vid Kungsholmens Västra gymnasium erbjuds platser inom skolans samtliga program för sökande med hörselnedsättning. Vid den slutliga antagningen i juni antogs två sökande, en till samhällsvetenskapsprogrammet och en till språkintröduktion.

Antagning/Ansökan till gymnasiesärskola

Till gymnasiesärskolan i Stockholms stad antogs i juni 64 elever (varav 62 på sitt förstahandsval). Av dessa har 33 antagits till de nationella programmen medan övriga har antagits till det individuella programmet. Av de antagna kommer 13 från någon annan kommun. Av de sökande från Stockholms stad har 5 antagits i någon annan kommuns gymnasiesärskola medan 28 antagits vid en fristående skola. 2013 var motsvarande siffror 6 respektive 34.

Under sommaren har fler beslut tillkommit och i dagsläget är 103 elever antagna till gymnasiesärskolan i Stockholms stad.

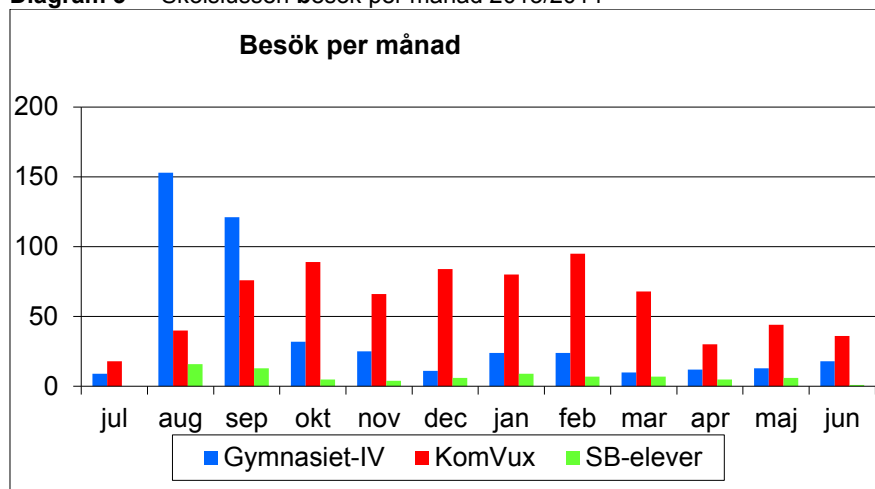
Skolslussen

Tabell 23 Besök hos skolslussens studievägledare, antal per åtgärd fördelade per kön. Andel av totalt antal besök inom parentes.

	Pojkar	Flickor	Totalt antal besök	Individer
Gymnasieskolan	253 (20 %)	178 (14 %)	431	377
Ung komvux	355 (28 %)	393 (31 %)	748	406
Särskilda behov	51 (4 %)	38 (3 %)	89	81
Totalt	659	609	1 268	864

Det totala antalet besök läsåret 2013/2014 vid skolslussen har ökat med cirka 100 jämfört med föregående läsår. Besöken som gäller Ung komvux har ökat med 87 medan antalet besök som gäller gymnasieskolan är i stort sett oförändrat jämfört med föregående läsår. Skillnaden mellan antal besök och antal unika individer när det gäller komvux beror på att eleverna här söker utbildning vid flera tillfällen per år. Även de som söker gymnasieskolan återkommer i någon mån. Fler pojkar än flickor söker gymnasieplats medan fler flickor söker komvuxutbildning. Utöver de besök som redovisas ovan tillkommer 180 besök i övriga ärenden, till exempel utlämnande av SL-kort.

Diagram 3 Skolslussen besök per månad 2013/2014

Besökstrycket är som störst i augusti. Ungdomar som sökt gymnasieskolan men inte blivit antagna bjuds in till skolslussen för vägledning och information. För ungdomar med ärende Ung komvux är besökstrycket jämnare fördelat eftersom de kan söka kontinuerligt under terminerna. De yngsta ungdomarna, födda 1997/1998, söker gymnasieskolan och är i majoritet vid skolstart i augusti. De äldsta, födda 1995/1996, har ofta gjort studieavbrott och kommer mer utspridda under året.

Informationsansvaret Skollagen 29 kap 9§

Arbetet med att nå och informera ungdomar sker i samverkan mellan skolslussen och arbetsmarknadsförvaltningen. På hösten skickas information och förfrågan om vad ungdomarna gör. Arbetsmarknadsförvaltningen har också möjlighet att kontakta ungdomarna i hemmen. Skolslussen ansvarar sedan för att information skickas ut i början av året om möjlighet att söka gymnasieskolan. Hösten 2013 skickades 3 795 brev och våren 2014 skickades 1 019 brev med information om gymnasieansökan. För många av dessa ungdomar finns ett behov av flexibla platser. Det finns därför ”jobbtorgsplatser” med studier och praktik inom önskat yrkesområde vid Enskede gårds gymnasium. Sedan i våras finns sådana platser även vid Didaktus gymnasium. Skolorna har 68 respektive 16 platser.

Slussplatser inom IM

Slussplatser med kontinuerlig antagning under läsåret har funnits på fyra gymnasieskolor: Enskede gårds gymnasium, ESS-gymnasiet, Ross Tensta och Fryshuset. Totalt har 56 elever varit inskrivna med en genomsnittlig inskrivningstid på 18,5 veckor och med 66 procents lektionsnärvaro. Läsåret 2012/2013 var 64 elever inskrivna i genomsnitt 18 veckor och med 73 procent närvaro. Åtta elever som avbrutit sina studier, bland annat på grund av sjukdom och flytt, ingår inte i ovanstående siffror. Totalt sattes 76 betyg under läsåret (läsåret 2012/2013 sattes 83 betyg). Nio elever var behöriga till nationellt program när de började på slussplats, ytterligare 12 har blivit behöriga under läsåret. 77 procent har avbrutit tidigare gymnasiestudier och 52 procent repeterar grundskolans kurser trots godkända betyg. 80 procent av eleverna planerar att studera vidare till hösten. Vid utvärdering av trivsel och studiemotivation uppger ett flertal av eleverna en klar förbättring. En förändring av

elevgruppen har skett under de senaste åren, från elever med problematik kring undervisning och inlärn timer till elever med en mer social problematik.

Ung komvux

I snitt var cirka 155 elever inskrivna per månad som ung komvuxungdom, en ökning med 30 per månad jämfört med förra läsåret. Eleverna läser på heltid, cirka två ämnen per period beroende på ämnenas längd/poäng. Mest efterfrågas kärnämneskurser som behövs för att komplettera elevernas samlade betygsdokument från gymnasieskolan. Därefter efterfrågas fysik, kemi och biologi eftersom det är vanligt att dessa ämnen varit reducerade i gymnasieskolan. Ett fåtal, de med endast få avklarade kurser från gymnasieskolan, väljer komvux kurspaket med yrkesinriktning. En utmaning för vuxenutbildningen är elevens rätt till särskilda prövningar, och då i synnerhet när det gäller examensarbete.

Folkhögskola

Individuell åtgärd inom folkhögskola för ungdomar under 18 år erbjuds endast i undantagsfall och kan bara omfatta ungdomar som är obehöriga till nationellt program och som tidigare prövat att studera på något av gymnasieskolans introduktionsprogram. Under vårterminen 2014 omfattades totalt 63 elever enligt tidigare avtal mellan ESS-gymnasiet och respektive folkhögskola. Inför höstterminen 2014 finns färdiga avtal gällande 11 elever.

4.1.2 Alla elever i stadens kommunala skolor har en god lärmiljö

◆ Uppfylls delvis

Förväntat resultat

Alla gymnasieelever känner sig trygga i skolan. Skolan erbjuder en god lärmiljö där bemötande och stöd ger eleverna förutsättningar att fokusera på utbildning och arbetsuppgifter. Det finns tydliga och kända rutiner på skolan för hur man ska hantera olika situationer exempelvis frånvaro och olika former av kränkningar. Medvetenheten om den fysiska miljöns betydelse för en trygg och kunskapsstödande arbetsmiljö är hög. Skolan har god samverkan med socialtjänst och polis.

4.1.3 Alla elever i stadens kommunala skolor har inflytande över, förståelse för och tar ansvar för sitt eget lärande utifrån sina förutsättningar

◆ Uppfylls delvis

Förväntat resultat

Alla elever i gymnasieskolan är delaktiga i planering och uppföljning av sin kunskapsutveckling och har genom detta en god kännedom om sin prestationsförmåga i förhållande till målen. Eleverna har utvecklat en positiv attityd till lärande och ser sin egen ansträngning som betydelsefull. Varje elev har en studieplan som regelbundet följs upp. För att eleverna ska kunna följa progressionen i lärandet används exempelvis kontinuerlig feedback från lärarna och andra bedömningsunderlag.

Indikator	Utfall T2 2014	Utfall 2013	Årsmål	KF:s årsmål	Period
◆ Andel gymnasieelever som är trygga i skolan (KF)	91 %	91 %	93 %	93 %	2014
● Ogiltig frånvaro i gymnasieskolan (KF)	5 %	6 %	5 %	minska	2014
◆ Andel gymnasieelever nöjda med - Det är arbetsro på mina lektioner (UtbN)	55 %	55 %	60 %		2014
◆ Andel gymnasieelever nöjda med - Hur deras lärare informerar om vad som krävs för att uppnå de olika betygen (UtbN)	64 %	66 %	70 %		2014
◆ Andel gymnasieelever nöjda med - Hur deras lärare under kursens gång informerar om hur man ligger till (UtbN)	53 %	54 %	60 %		2014
◆ Andel gymnasieelever nöjda med - Jag får vara med och påverka hur vi arbetar under lektionerna (UtbN)	42 %	48 %	50 %		2014

Brukarenkät

Gymnasieskola - starka och svaga områden

Brukarenkäten är indelad i fem frågeområden; Trygghet och trivsel, Lärande, Inflytande, Utbildningsval och framtida yrkesliv och Helhetsomdömen. Svarsmönstret mellan enkätens olika delar är likartat jämfört med tidigare undersökningar. Det är samma relativa styrkor och

svagheter i elevernas svarsbilder. De mest positiva svaren får påståenden som fångar trygghet och trivsel, lärarnas kunnighet i sina ämnen, hur lärarna bemöter eleverna samt helhetsomdömen om eleverna är beredda att rekommendera sin skola och utbildning. Påståenden som berör elevernas möjligheter till inflytande i undervisningen och skolornas sätt att få eleverna att komma i kontakt med omvärldsfrågor får färre positiva svar. Inom frågeområdet om elevernas syn på undervisningen är resultatbilden mer varierad.

Resultat på skol- och programnivå

Resultaten från brukarundersökningen skiljer sig åt mellan olika skolor och utbildningar. Det kan finnas skolenheter vars utbildningar relativt starkt skiljer sig från de övriga inom samma skolbyggnad. Detta hanteras av skolenheterna och resultaten ingår som underlag i skolenhetens kvalitetsredovisning. Resultaten följs upp och analyseras bland annat i resultatdialoger.

Jämfört med föregående år

Generellt sett har enkätresultaten försämrats jämfört med 2013. Av 21 påståenden visar 18 försämrade resultat. Totalt minskades de positiva svarsandelarna för 13 påståenden med mer än två procentenheter. Detta bedöms ligga utanför felmarginalen. Det finns några exempel med försämringar på mer än 5 procentenheter. Det gäller elevernas uppfattning om möjlighet att få extra hjälp, möjligheten att påverka hur de arbetar under lektionerna och om eleverna rekommenderar sitt program till andra elever. På dessa förbättrades resultaten mellan 2012 och 2013. Nu ligger resultaten under 2012 års nivå. De generellt försämrade resultaten kommer att tas upp i höstens resultatdialoger.

Det är ett förbättrat resultat i svaren på frågan om elevernas nöjdhet med skolans arbete mot mobbing. De senaste tre årens resultat är 72 procent 2012, 62 procent 2013 och 70 procent 2014. Andelen nöjda elever är nästan tillbaka på 2012 års nivå. En svårighet med denna fråga är att ”vet ej-svaren” uppgick till 20 procent. En trolig orsak till återhämtningen är att frågan fokuserats på skolorna i och med förra årets resultatförsämring. Skolorna anger bland annat ökade insatser kring värdegrunden när eleverna börjar årskurs 1, lärarstyrd placering av eleverna i klassrummet, kompetensutveckling av personalen kring nätmobbing, förebyggande arbete med stöd av skolans elevhälsoteam och tydligare och konsekventare hantering vid förekomst av mobbing. En sammanfattande reflektion från verksamheten är att det går att se positiva resultat där det finns ett tydligt förebyggande arbete samtidigt som man har ett bra uppföljande arbete.

Jämförelser med fristående skolor

Generellt sett är det något bättre enkätresultat för stadens kommunala gymnasieskolor jämfört med de fristående. Skillnaderna i andelen positiva svar per påstående är i många fall relativt små, men av enkätens 21 påståenden är det 18 stycken där de kommunala skolorna får större andel positiva svar än de fristående. De fristående skolorna visar en mer positiv svarsbild än de kommunala för påståendet om möjlighet att få extra hjälp om jag behöver det. Det skiljer 2 procent till de fristående skolornas fördel. På två påståenden är andelen nöjda lika. På flera av påståendena, där de kommunala skolorna har större andel positiva svar, skiljer det mer än 5

procentenheter. Det gäller till exempel frågorna om upplevd arbetsro på lektionerna, positiv stämning på skolan och möjligheten att påverka hur man arbetar på lektionerna.

Genusperspektiv

Det går inte att läsa ut det sammanlagda resultatet för flickor och pojkar i stadens kommunala gymnasieskolor eftersom redovisningen innehåller både kommunala och fristående skolor. Med ett antagande om att svarsbeteendet mellan pojkar och flickor inte nämnvärt skiljer sig åt mellan fristående och kommunala skolor kan några slutsatser diskuteras.

Det finns ett övergripande gemensamt svarsmönster mellan pojkar och flickor. Samma relativa styrkor och svagheter per frågeområde uppvisas som för resultatet totalt sett. I allmän mening kan sägas att pojkar generellt sett är mer positiva. I 17 av enkätens 21 påståenden är pojkarna mer positiva. För tre av påståendena är flickorna mer positiva än pojkarna. Elevernas uppfattning om lärarnas kunnsighet i sina ämnen är helt lika. 79 procent av såväl pojkar som flickor besvarade påståendet positivt.

I det som ovan har beskrivits som en resultatförsämring mellan 2013 och 2014 finns könsskillnader. Flickorna har försämrade nöjdhetssiffror med i genomsnitt 4,8 procentenheter per fråga medan pojkarna försämrat sina resultat med i genomsnitt 2,2 procentenheter. En fråga där pojkarnas nöjdhetsandel minskat mer än flickornas är frågan om hur läraren informerat om vad som krävs för de olika betygen. Här minskade pojkarnas med 7 procentenheter medan flickornas minskade med 3.

På frågorna ”Jag får vara med och påverka hur vi arbetar under lektionerna” och ”Undervisningen motiverar mig till att vilja lära mig mera” minskade flickornas nöjdhet med hela 9 procentenheter medan pojkarna med 6 respektive 4 procentenheter.

Frånvaro

Tabell 24 Frånvaro i gymnasieskolan 2012 – 2014

Giltig frånvaro, procent			Ogiltig frånvaro, procent			Total frånvaro, procent		
2012	2013	2014	2012	2013	2014	2012	2013	2014
8	9	8	6	6	5	14	15	13

Den totala frånvaron för läsåret 2014/2015 uppgick till 13 procent som andel av planerad undervisningstid, en minskning med 2 procent jämfört med föregående år. Den sammanlagda ogiltiga frånvaron uppgick till 5 procent, en minskning med 1 procent. Utbildningsnämndens årsmål nåddes. Detta mått är dock behäftat med mätproblem då underliggande data är hämtade från olika verksamhetssystem där registrerings- och sammanställningsrutiner skiljer sig åt. Det finns även svårigheter i registreringarna för elever ute på praktik. Från och med våren 2015 kommer samtliga gymnasieskolor att registrera frånvaron i skola 24.

På skolnivå visar resultaten på stora variationer. Skolor med utbildningsuppdrag kopplat till introduktionsprogrammen har i allmänhet större ogiltig frånvaro än de skolor som

kännetecknas av högt söktryck med främst högskoleförberedande utbildning. Frånvaro kan vara en tidig indikator på eventuella kommande studieavbrott.

4.2 Gymnasieskola, övrigt

Utvärdering av gymnasieskolor

Under det andra kvartalet 2014 har både kommunala och fristående gymnasieskolor utvärderats med ett formativt anslag och utvärderingarna har till övervägande del skett inom området undervisning och lärande, men även inom områdena normer och värden och systematiskt kvalitetsarbete. Uppdragen har utformats i samråd med varje skolas ledning utifrån skolans egna förutsättningar och utvecklingsbehov.

De genomförda utvärderingarna inom området undervisning och lärande visar bland annat att skolorna är aktiva i arbetet med att utveckla det formativa arbetssättet i undervisningen, för att genom detta öka elevernas kunskaper och förståelse för det egna lärandet.

Utvärderarna ser också att flera skolor utvecklar sina samverkansformer för att lärarna ska kunna analysera och utvärdera sin undervisning på en professionell nivå. På detta sätt vill skolorna skapa goda förutsättningar för lärarna att utveckla sin undervisning, i syfte att ge eleverna ökade kunskaper.

Under perioden har det tillkommit ytterligare uppdrag. Det gäller dels att presentera förslag på insatser som kan förbättra tryggheten och studiemiljön i stadens gymnasieskolor och dels att minska elevavhoppen från gymnasieskolan. Uppdraget kring förbättrad studiero kommer att genomföras under hösten 2014. Uppdraget kring att minska avhoppen från gymnasieskolan kommer att genomföras på längre sikt.

Studieavbrott – elever folkbokförda i Stockholm

En rapport beställd och analyserad av utbildningsförvaltningen ger kunskap om i vilken mån elever erhåller slutbetyg. Studien är baserad på elever i Stockholms kommun födda 1991 och 1992. Den är framtagen ur ett folkbokföringsperspektiv. Rapporten syftar till att identifiera vilka grupper av elever som löper störst risk att inte slutföra gymnasieskolan. Kartläggningen är ett första steg mot åtgärder i syfte att minska antalet studieavbrott och skolbyten i gymnasieskolan.

I rapporten framgår att totalt 24 procent av eleverna inte hade erhållit ett slutbetyg. För pojkarna var det 27 procent och motsvarande för flickorna var 21 procent. Ungefär hälften av eleverna hade gått ut gymnasiet med ett samlat betygsdokument, en fjärdedel var fortfarande inskrivna på ett fjärde år och den resterande fjärdedelen var inte inskrivna på något program.

Ett antal faktorer lyfts fram som är karaktäristiska för elever som saknar slutbetyg.

- 80 procent av eleverna som påbörjande sina studier på ett individuellt program erhöll inte ett slutbetyg. Därefter var det vanligast inom de yrkesförberedande programmen och minst frekvent inom de studieförberedande programmen.
- Elever med låga meritvärden (från grundskolan) där en poängsumma under 180 utgör en riskfaktor. Ett samband uppvisas också speciellt för elever med låga meritvärden som gick på studieförberedande utbildning.
- Elever med byten av program och skolområde.
- Socioekonomiska faktorer;
 - Utrikes födda – en vanlig koppling är att elever födda utomlands får sen skolstart i Sverige vilket ökar risken att inte erhålla ett slutbetyg
 - Elever med vårdnadshavare med lägre utbildningsnivå
 - Elever från familjer som uppbär ekonomiskt bistånd.

Studieavbrott – samtliga elever i den kommunala gymnasieskolan

Inom gymnasieantagningen Stockholms län finns en gemensam elevdatabas) där elevernas skol- och programtillhörighet registreras. En statistikbeställning med uppföljning av studieavbrott och programbyten för de nationella programmen först i år varit möjlig att göra, baserad på detta register. Underlaget medger ännu inte en uppföljning för flera år bakåt, men för det senaste läsåret finns analyserbara uppgifter. Underlaget ger stöd i kvalitetsarbetet och för vidare statistikutveckling.

Vid ingången av höstterminen 2013 fanns 13 326 elever inom stadens nationella program och på vårterminen var fanns det 13 002, en minskning med 324 elever totalt sett. Av registerdata framgår att 368 elever hade lämnat stadens utbildningar utan att ännu vara identifierade på annan utbildning inom samverkansområdet. Orsaker kan vara eftersläpningar i registerdata, övergång till utbildning utanför länet och rena studieavbrott. 228 elever har lämnat sin skola till förmån för en annan skola, dessa elevrörelser inkluderar även förändringar mellan stadens skolor. Under läsåret har också 215 nya elever skrivits in vid stadens skolor.

Inom förvaltningen pågår ett arbete för att ta fram nya former för uppföljning med syfte att ringa in orsaker till elevernas studieavbrott, skol- och programbyten. En enkät som riktas till elever som lämnar skolan ska prövas, som komplement till skolans egna rutiner.

4.3 Ekonomisk uppföljning

Tabell 25 Ekonomisk uppföljning, gymnasieskola

Gymnasieskola								
	Peng och anslag	Lokaler	Verksamhets-avdelning	Övrig verksamhet	Summa budget	Prest. Justering	Prognos	Avvikelse
Egen regi	809,8	333,0	45,1	25,6	1 213,5	-47,6	1 178,0	-12,1
Fristående	967,3	0,0	0,0	13,1	980,4	-16,8	971,1	-7,5
Andra kommuner	283,6	0,0	0,0	0,0	283,6	44,0	327,6	0,0
Totalt	2 060,7	333,0	45,1	38,7	2 477,5	-20,4	2 476,7	-19,6
Ingående fond från 2013								19,4
Utgående fond till 2015								-13,3
Resultat efter fonder								-13,5

Analys av utfallet

Gymnasieverksamheten redovisar ett underskott om 19,6 mnkr före och ett underskott om 13,5 mnkr efter resultatdispositioner. Det är en förbättring jämfört med tertialrapport 1 som visade ett underskott om 23,5 mnkr före och 17,0 mnkr efter resultatdispositioner.

Underskottet återfinns både inom gymnasieskolorna i egen regi och inom den fristående verksamheten. Förbättringen beror på minskade personalkostnader på central förvaltning och ökade intäkter för interkommunala elever och ökade statsbidrag.

Gymnasieskola i egen regi

Gymnasieskolorna i egen regi redovisar ett underskott om 50,9 mnkr. Av underskottet avser 9 mnkr gymnasiesärskolorna. Underskotten inom gymnasieskolan beror i huvudsak på minskande elevunderlag på grund av befolkningsförändringar men också på ett minskat intresse för yrkesprogram. Förvaltningen arbetar med att se över utbudet och genomföra omstruktureringar.

Skolornas underskott hänförs till svårigheter att anpassa sina organisationer till det minskande elevantalet. Den största delen av gymnasieskolornas underskott avser för hög bemanning. Arbeta pågår för att hitta väl fungerande personallösningar.

Skolorna har i uppdrag att ta fram åtgärdsplaner för en ekonomi i balans. I arbetet med skolornas ekonomi ingår även en översyn av antalet gymnasieskolor och gymnasieprogram då en överkapacitet kan konstateras.

Av underskotten hänförs drygt hälften till gymnasieområde 1, Farsta gymnasium, Midsommarkransens gymnasium samt Lindeparkens gymnasiesärskola. Dessa skolor genomgår för närvarande stora förändringsprocesser.

Farsta gymnasium lades ner efter vårterminen och Midsommarkransens gymnasium startade sin verksamhet höstterminen 2013 och befinner sig i ett uppbyggnadsskede. Lindeparkens gymnasiesärskola är från och med höstterminen 2013 en egen enhet efter att tidigare ha varit

en del av Enskede gårds gymnasium. Orsakerna till deras stora underskott är föremål för analys från förvaltningen, se under avsnitt 4.1.

Underskotten på gymnasieskolorna pareras delvis av minskade kostnader på central förvaltning. Gymnasiestaben redovisar ett överskott om 18,7. Överskottet beror till större delen på lägre kostnader för övertalig personal samt ökade intäkter avseende interkommunala elever och statsbidrag. Andra orsaker är minskade lokalkostnader avseende lokalprojekteringar samt överskott inom förvaltningsledningen och språkcentrum.

Fristående gymnasieskola och gymnasieskola i annan kommun

Stockholms elever i fristående gymnasieskola och i andra kommuners gymnasieskola redovisar ett överskott om 0,5 mnkr beroende på minskade kostnader för inackorderingsstöd.

Verksamhetsstöd/tilläggsbelopp gymnasieskola

Kostnaden för verksamhetsstöd för gymnasieskolor i egen regi beräknas uppgå till 17 mnkr och tilläggsbelopp till fristående skolor till 18,3 mnkr.

Kostnaden för tilläggsbelopp till elever i fristående gymnasieskolor beräknas bli drygt 8,0 mnkr högre än budgeterat. Merkostnaden beror på kvarvarande kostnader för tidigare beviljade beslut läsåret 2013/2014 enligt tidigare kriterier. Från och med höstterminen 2014 tillämpas gemensamma tilläggsbelopp för gymnasieskolan enligt KSL:s riktlinjer.

Prestationsförändringar

Jämfört med kommunfullmäktiges budget beräknas en sammanlagd minskning med 210 elever vilket motsvarar en schablonminskning med 20,4 mnkr.

Antalet elever inom egen regi minskar med 510 vilket ger en schablonminskning om 47,6 mnkr. Antalet elever i andra kommuners gymnasieskolor ökar med 480 elever vilket ger en schablonökning om 44,0 mnkr. Antalet elever i fristående gymnasieskolor minskar med 180 elever vilket motsvarar en schablonminskning med 16,8 mnkr. Elevantal i egen regi, andra kommuner och landsting samt fristående skolor redovisas i sin helhet i bilaga 1.

Omslutningsförändringar

Gymnasieverksamheten redovisar ökade omslutningsförändringar om 3,9 mnkr. Förändringarna avser ökade intäkter för statsbidrag och interkommunala elever samt ökade intäkter på gymnasieskolorna i egen regi.

Tabell 26 Ekonomisk uppföljning, gymnasiesärskola

Gymnasiesärskola								
	Peng och anslag	Lokaler	Verksamhets- avdelning	Övrig verksamhet	Summa budget	Prest. Justering	Prognos	Avvikelse
Egen regi	64,0	22,0	0,0	0,7	86,7	10,7	100,5	-3,1
Fristående	63,1	0,0	0,0	0,0	63,1	2,9	69,7	-3,7
Andra kommuner	25,9	0,0	0,0	0,0	25,9	-1,1	23,3	1,5
Totalt	153,0	22,0	0,0	0,7	175,7	12,5	193,5	-5,3

Analys av utfallet

Gymnasiesärskolan redovisar ett underskott om 5,3 mnkr totalt. I egen regi redovisar gymnasiesärskolan ett underskott om 3,1 mnkr vilket främst hänförs till underskottet på gymnasieskolorna i egen regi. Kostnaden för fristående gymnasiesärskola beräknas bli 2,2 mnkr högre än budgeterat på grund av att programmixen ger högre kostnader än vad som bedömdes i verksamhetsplanen.

Prestationsförändringar

Gymnasiesärskolan redovisar ökade prestationer motsvarande 12,5 mnkr. Antalet stockholms elever i egen regi minskar med cirka 5 elever jämfört med fullmäktiges budget vilket ger en minskning av schablonbudgeten om 1,6 mnkr. Merkostnader för elever i behovsgrupp 5 beräknas till 12,3 mnkr.

Antalet elever i fristående gymnasiesärskolor ökar med cirka 5 elever jämfört med fullmäktiges budget medan antalet elever i andra kommuners gymnasiesärskolor minskar med ungefär lika mycket. Det innebär en minskning av schablonbudgeten med 0,6 mnkr. Utöver detta beräknas täckning för merkostnader för elever i behovsgrupp 5 med motsvarande 2,4 mnkr.

5 Verksamhetsövergripande frågor

5.1 Nämndens mål för verksamheten

5.1.1 Vårdnadshavare och elever har goda förutsättningar att välja verksamhet av god kvalitet oavsett huvudman

 Uppfylls helt

Förväntat resultat

Stockholmarna ges via Jämför service en korrekt, kvalitetssäkrad och värdeneutral information om samtliga förskolor och skolor. De jämförelser som görs är relevanta, rättvisande och tar hänsyn till verksamheternas olika förutsättningar.

Utifrån information och vägledning av hög kvalitet kommer flertalet barn och elever in på sitt förstahandsval (gäller alla val: förskola, förskoleklass, grundskola, gymnasieskola). Detta resulterar i färre skolbyten, färre programbyten och färre avhopp från gymnasieskolan.

Indikator	Utfall T2 2014	Utfall 2013	Årsmål	KF:s årsmål	Period
 Andel brukare som upplever att de har valmöjlighet inom skola (KF)	81 %	81 %	85 %	85 %	2014
Kommentar: Utfallet grundas på vad vårdnadshavare till elever i grundskolans årskurs 2 svarat i brukarundersökningen.					
 Andel invånare, 20 år, med fullföljd gymnasieutbildning (KF)		70 %	70 %	70 %	2014

Aktivitet	Start	Slut
Ta ansvar för att eleverna fullgör sin skolplikt (KF)	2014-01-01	2014-12-31
Ta fram rutiner för att säkerställa att alla elever som är folkbokförda i kommunen får en skolplacering (KF)	2014-01-01	2014-12-31

Skolplikt – skolval

Utbildningsförvaltningen handlägger anmälningar från fristående grundskolor om ogiltig frånvaro. I uppdraget ingår uppföljning och att bistå med råd och information. Antalet ärenden har under våren varit cirka 75 stycken. Från och med februari 2014 genomförs en gång per månad en central körning av skolpliktsbevakning. Här redovisas antalet elever i Stockholms stad som inte har en registrerad skolplacering samt en analys. Antalet elever har per månad varit drygt 600 stycken och uppdraget är i en utvecklingsfas.

Förvaltningen har fått i uppdrag att samordna frågor kring utbildning av elever placerade via Statens institutionsstyrelse, både i grundskola och i gymnasieskola. Detta i perspektiv av skolplikt och informationsansvar.

Vårdnadshavare och elever som står inför ett skolval till förskoleklassen eller andra årskurser i grundskolan kan få stöd i form av information och vägledning hos skolslussen. Denna

service riktar sig främst till vårdnadshavare vars barn är i behov av särskilt stöd i skolan och som efterfrågar ytterligare information och vägledning utöver det som förskolan och skolan kan ge. Frågor inkommer också från socialtjänst, BUP och skolor. Antal ärenden per telefon och e-post uppgår under perioden 1 januari - 30 juni 2014 till cirka 230 st.

Kommunikation med fristående verksamheter och insyn i fristående skolor

Ett femtiotal insynsbesök och två informationsmöten per skolform genomförs årligen med de fristående verksamheterna. Dessutom inbjuder förvaltningen regelbundet till informationsmöten på olika teman, i enstaka fall tillsammans med de kommunala skolorna.

Branschrådet för grundskola har liksom tidigare fyra fastlagda mötestillfällen per år.

Vid insynsbesöken uppgav de flesta gymnasieskolor att de med vissa organisatoriska förändringar kunnat möta det minskade elevunderlaget på ett hanterligt sätt. När det gäller lärarnas behörighet ligger den stora utmaningen, precis som tidigare, i första hand i att finna behöriga yrkeslärare. Flera skolor har också stora svårigheter att hitta lämpliga lärlingsplatser och platser för arbetsplatsförlagt lärande.

Efter besöken på de så kallade fristående resursgrundskolorna kan förvaltningen konstatera att skolorna själva uppger att de har ett allt tydligare fokus på kunskaper. Många elever kan enligt skolorna efter en tid på en resursskola tillgodogöra sig skolarbetet och bli behöriga att söka till ett nationellt program på gymnasieskolan. Antalet stockholmselever på dessa skolor blir allt fler, något som staden behöver finna orsakerna till.

Insynsbesöken på de fristående grundskolorna har i flera avseenden varit gynnsamma. Flera skolor som tidigare haft problem i sin verksamhet bedöms nu i flera fall ha utvecklats positivt.

Gemensamt för de olika verksamhetsformerna är bland annat att de har svårt att hitta ändamålsenliga lokaler, särskilt för idrott och hälsa samt att de är intresserade av mer samverkan, i synnerhet med de kommunala skolorna.

Ett sammanfattande och delvis oroande intryck, oavsett skolform, har som tidigare varit de mycket stora skillnaderna mellan skolorna, vad gäller utmaningar och resultat.

Stadens lednings- och informationssystem, LIS

Under våren 2014 har den första etappen av ett större utvecklingsarbete i LIS skola genomförts. Syftet är att ta fram en ny, moderniserad, flexibel och lättanvänd lösning för analys av skolors resultat. Lösningen ska vara användbar både för skolledare och för handläggare på central förvaltning. Den första utvecklingsetappen har omfattat elevplaceringar och betygsstatistik för grundskolan. Utvecklingsarbetet går vidare under hösten 2014. Prioriterat är att även inkludera statistik gällande gymnasieskolan i lösningen, vilket förvaltningen kommer att jobba vidare med under 2015.

5.1.2 Eleverna upplever och deltar i kultur- och idrottslivet

● Uppfylls helt

Förväntat resultat

Alla elever får ta del av kulturupplevelser och professionell kultur. Eleverna är inte bara mottagare av kultur utan är också aktiva utövare och ges möjligheter till eget kreativt skapande genom olika uttrycksformer. Kunskaper och erfarenheter inom kulturområdet utgör ett värde i sig och främjar de kreativa och konstnärliga förmågorna. Att integrera kultur och estetiska läroprocesser i andra ämnen bidrar också till elevernas lärande och utveckling och är ett sätt att öka måloppfyllelsen.

Eleverna är fysiskt aktiva på såväl skoltid som fritid vilket påverkar deras hälsa och bidrar till goda förutsättningar för lärande.

Aktivitet	Start	Slut
Samarbetsformerna för Stockholmskällan mellan kulturförvaltningen, Stockholms stadsarkiv och utbildningsförvaltningen ska vidareutvecklas (UtbN)	2014-01-01	2014-12-31

Skapande skola ska stärka samverkan mellan skolan och det professionella kulturlivet. Målet är att eleverna ska få tillgång till kulturens alla uttrycksformer och att deras möjligheter till eget skapande ökar. Förvaltningen beviljades drygt 12 mnkr för Skapande skola från Kulturrådet 2014. Sammanlagt har 120 skolor beviljats medel för att arbeta med Skapande skola under läsåret 2014/2015.

Som en del av stadens läs- och språksatsning har utbildningsförvaltningen i samarbete med Stockholms stadsbibliotek, Stiftelsen Skansen och ALMA (Litteraturpriset till Astrid Lindgrens minne) anordnat tävlingen En bok i världsklass. Den vänder sig till stadens alla grundskolor, årskurs F-6 och syftet är att locka till läsning av barnbokslitteratur från olika delar av världen.

Sommarsimskola har anordnats för elever i årskurs 6-9 som saknat simkunnighet enligt grundskolans läroplansmål för ämnet idrott, se under avsnitt 3.1.1.

5.2 Program för ökad delaktighet

Aktivitet	Start	Slut
Utveckla kvaliteten i åtgärdsprogram som ska utarbetas för elever i behov av särskilt stöd (UtbN)	2014-01-01	2014-12-31
Måloppfyllelsen för elever med funktionsnedsättningar följs upp (UtbN)	2012-01-01	2014-12-31
Säkerställa att läromedel är anpassade för elever med särskilda behov och att lämplig teknik finns att tillgå för elever som är i behov av detta. (UtbN)	2014-01-01	2014-12-31
Säkerställa tillgänglighet på webben för elever, vårdnadshavare och pedagoger med funktionsnedsättningar (UtbN)	2014-01-01	2014-12-31
Sprida kunskap om hur man kan göra information/kommunikation tillgänglig inom förvaltningen och för andra förvaltningar som arbetar med barn/ungdomar (UtbN)	2013-01-01	2014-12-31
Bidra till att information om fritidsutbudet via idrottsnämndens "Fritid för alla" sprids och är tillgänglig för elever, vårdnadshavare och personal. (UtbN)	2013-01-01	2014-12-31

6 Förvaltningsgemensamma frågor

6.1 En attraktiv arbetsplats

6.1.1 Utbildningsförvaltningen är en attraktiv arbetsgivare för chefer, medarbetare och framtida medarbetare

 Uppfylls helt

Förväntat resultat

Utbildningsförvaltningens arbete med strategisk kompetensförsörjning säkerställer att alla nivåer gemensamt har den kompetens som är nödvändig för att skapa den bästa skolan för varje elev. Utbildningsförvaltningen attraherar, rekryterar, introducerar och behåller kompetenta och engagerade medarbetare som tar initiativ till och får möjlighet att utveckla sig själva och sitt uppdrag. Lärarna är behöriga och/eller legitimerade, och bidrar tillsammans med övrig personal till skolans utveckling. Arbetsmiljön på utbildningsförvaltningens samtliga arbetsplatser är god. Ett särskilt fokus läggs på frågor kring arbetsbelastning.

Indikator	Utfall T2 2014	Utfall 2013	Prognos helår	Arsmål	KF:s årsmål	Period
 Andel behöriga lärare i grundskolan (KF)	86,4 %	84 %		85 %	85 %	2014
 Andel behöriga lärare i gymnasieskolan (KF)	85,5 %	85,5 %		85 %	85 %	2014
 Antal praktikplatser som kan tillhandahållas för de aspiranter som Jobbtorg Stockholm kan matcha (KF)	450 st	450 st	450 st	450 st	1600 st	Tertial 2 2014
 Antal ungdomar som fått sommarjobb i stadens regi (KF)	72 st	71 st		71 st	5100	2014
 Aktivt Medskapandeindex (KF)		78		80	80	2014
 Andel medarbetare på deltid som erbjuds heltid (KF)		30 %		100 %	100 %	2014
 Chefer och ledare ställer tydliga krav på sina medarbetare (KF)		62 %		68 %	80 %	2014
 Medarbetare vet vad som förväntas av dem i deras arbete (KF)		89 %		92 %	92 %	2014
 Sjukfrånvaro (KF)	4,9 %	4,8 %	4,7 %	4,3 %	4,4 %	Tertial 2 2014

Aktivitet	Start	Slut
Ta fram plan för att möta regeringens utökade satsning på förstelärare/lektorer (KF)	2014-01-01	2014-07-31
Utbildningsnämnden ska ta fram en strategi för hur kompetensförsörjningen ska säkras på lång sikt (KF)	2014-01-01	2014-12-31
Erbjuda lärare möjlighet till kompetensutveckling samt skapa nya karriärvägar för lärare genom karriärtjänst och forskning (KF)	2011-01-01	2014-12-31
Samverka med arbetsmarknadsförvaltningen och andra aktörer med syfte att stödja personer med funktionsnedsättning vad gäller möjligheterna till anställningar och praktikplatser. (UtbN)	2013-01-01	2014-12-31

Aktivitet	Start	Slut
Säkerställa ickediskriminering vid rekrytering. (UtbN)	2014-01-01	2014-12-31
Erbjud sommarjobb för barn/ungdomar med funktionsnedsättningar. (UtbN)	2014-01-01	2014-12-31
Utveckla former för brukarinflytande (Rådet för funktionshinderfrågor) (UtbN)	2014-01-01	2014-12-31
Insiktsutbildning för beslutsfattare (UtbN)	2014-01-01	2014-12-31
Ge alla medarbetare kunskaper om funktionsnedsättningar och hur dessa påverkar eleven i skolan (UtbN)	2014-01-01	2014-12-31

Strategisk kompetensförsörjning av lärare

Utbildningsnämnden har fattat beslut om en strategi för kompetensförsörjning av lärare. Kompetensförsörjningens alla delar - attrahera, rekrytera, introducera, behålla och utveckla medarbetare – ska utvecklas och kvalitetssäkras på alla nivåer i organisationen. I arbetet med verksamhetsplan och budget 2015 ska konkreta förslag på åtgärder utifrån strategin ges. Strategin utgår ifrån ett antal områden som var för sig och sammantaget bidrar till att utbildningsnämnden uppfattas som en attraktiv arbetsgivare för chefer, medarbetare och framtida medarbetare.

För att underlätta rektorernas arbete med rekrytering pågår sedan i maj en förstudie om ett riktat rekryteringsstöd. Resultatet kommer att utgöra underlag för förslag inför 2015.

Ett aktivt samarbete med stadens personalstrategiska avdelning kring stadens arbete om attraktiv arbetsgivare pågår.

En avsiktsförklaring tillsammans med lärarorganisationerna har också utarbetats som ett led i arbetet med att vara en attraktiv arbetsgivare som behåller, utvecklar och rekryterar skickliga lärare.

Kompetenskartläggning

Alla elever i Stockholms stads skolor ska undervisas av legitimerade lärare. En kartläggning har genomförts av hur stor andel lärare som har behörighet i det ämne de undervisar i. Kartläggningen har nått en sådan verifieringsgrad att en del slutsatser kan dras på förvaltningsnivå men inte på skolnivå. Ett större antal av utbildningsförvaltningens lärare väntar fortfarande på att få sin legitimation från Skolverket eller på att få sin erfarenhet validerad.

Insatser för att öka andelen legitimerade lärare

Utbildningsförvaltningens insatser för att öka andelen legitimerade lärare sker bland annat genom utökad finansiering av studier i lärarlyftet och samarbete med lärosäten och externa organisationer. Antalet lärare som läser inom lärarlyftet har ökat men är fortfarande för lågt.

Under höstterminen 2014 utökas den centrala finansieringen och extra medel tillförs för att läsa Lärarlyftet II i matematik/no/teknik, svenska som andra språk, speciallärare, engelska yngre år och moderna språk.

Utbildningsförvaltningen söker också nya vägar att rekrytera lärare till staden exempelvis genom att arbeta med Teach för Sweden som är en organisation som arbetar för att finna nya vägar in i läraryrket för personer med en akademisk examen från andra områden än läraryrket.

Karriärvägar för lärare

Utbildningsförvaltningen har två tydliga karriärspår för lärare. Det ena är chefsspåret där lärare som vill kan vidareutveckla sig till arbetslagsledare, biträdande rektorer eller rektorer. De kommande årens utmaningar i form av stora pensionsavgångar för utbildningsförvaltningens chefer innebär att ett ökat fokus krävs i arbetet med att identifiera och utveckla chefskandidater. I den strategi för kompetensförsörjning av lärare som utbildningsnämnden fattat beslut om identifieras ett antal fokusfrågor för fortsatt arbete inom ramen för strategisk kompetensförsörjning. En sådan är just kompetensförsörjning av chefer där förvaltningen planerar att ta fram en strategi. Arbetet kräver även ett ökat fokus på ledarskapsutveckling för rektorer. Utbildningsförvaltningen kommer under hösten 2014 att fortsätta arbetet med att skapa en organisation där arbetet med dessa frågor intensifieras.

Det andra karriärspåret är karriärtjänster och forskning för lärare. Arbetet med att organisera och genomföra karriärreformen fortsätter i samverkan med de fackliga organisationerna. De karriärtjänster som inrättas inför läsåret 2014/2015 är tillsvidaretjänster. Under vårterminen 2014 sökte utbildningsnämnden statsbidrag för 197 förstelärare (41 inom gymnasieskolan) samt nio lektorat (ett på grundskolan).

Utbildningsnämnden har beviljats full tilldelning av statsbidrag för inrättande av karriärtjänster inför läsåret 2014/2015 och har även erhållit del av det riktade statsbidraget till utanförskapsområden. Totalt innebär det inrättande av drygt 840 karriärtjänster. Intresset från skolorna är stort och överstiger de tilldelade statsbidragen. En del av tjänsterna kommer sannolikt att tillsättas först vid årsskiftet 2014/2015.

Som del i karriärarbetet och arbetet med att synliggöra lärares kompetens och skicklighet har förvaltningen under året fortsatt att satsa på forskarskolor och meriteringsprogram. Tio lärare förväntas bli klara med sina forskarstudier under året och kan därmed bli aktuella för lektorat och 32 lärare har under vårterminen 2014 meriterats. Ungefär hälften av dessa kommer från grundskolan.

Lönebildning

Som ett stöd för vårens löneöversyn har förvaltningens lönestrategiska dokument uppdaterats.

Under hösten kommer en utvärdering att göras av löneöversynen. För grundskolan sätts fokus på hur det större löneutrymme som fördelades på vissa grundskolor i syfte att öka attraktionskraften använts. Beträffande gymnasieskolan sätts fokus på att utvärdera de samförhandlingar som genomförts inom gymnasieområdena. En analys ska också göras av effekten av det utökade antalet medlemmar i Lärarförbundet som omfattats av löneöversynsmodellen där lönen sätts i samtal mellan chef och medarbetare.

Förvaltningen kan konstatera att löneutfallet i löneöversynen 2014 för anställda förstelärare ligger i paritet med löneutfallet för lärare totalt.

Minska sjukfrånvaron och stödja friskfaktorer

Den totala sjukfrånvaron per den 31 juli 2014 var 4,87 procent. Sjukfrånvaron är högre för kvinnor än för män (5,3 procent för kvinnor respektive 3,7 procent för män). Framförallt vid längre sjukskrivningar (15 dagar eller mer) har kvinnor betydligt högre sjukfrånvaro än män. Inom lärarbefattningar är sjukfrånvaron lägre än förvaltningens genomsnitt.

Den korta sjukfrånvaron (dag 1-14) har under det senaste året sjunkit för såväl kvinnor som män. Kvinnors korta sjukfrånvaro har under perioden sjunkit med cirka 7 procent vilket är marginellt mer än männens. Däremot ökar den långa sjukfrånvaron och då särskilt dag 181-365. Ökningen för samtliga anställda är cirka 17 procent (19 procent för kvinnorna och 14 procent för männen).

Några yrkesgrupper har en högre sjukfrånvaro än förvaltningens årsmål och ligger på mellan 5,5 procent och 11,3 procent. Det gäller bland annat grupperna förskollärare, elevassistenter, barnskötare, fritidspedagoger, skolmåltidsbiträden och vaktmästare. Högst sjukfrånvaro finns bland vaktmästarna, elevassisterna och skolmåltidsbiträdena.

Åtgärder för att minska sjukskrivningstalen och stödja friskfaktorer

Analysen av sjukskrivningstalen fortsätter, bland annat kartläggs sjukdomsorsaker inom olika yrkesgrupper för att ge underlag för konkreta åtgärder riktade till dessa grupper. Ett viktigt verktyg för att tidigt upptäcka signaler på ohälsa är de uppdragsdialoger som regelbundet genomförs mellan skolledning och PA-konsult.

Ett försöksprojekt genomförs också i samarbete med företagshälsovården som innebär att varje skolområde har en särskild företagssköterska. Projektet löper ut i oktober 2014 och kommer att utvärderas för att analysera effekterna.

Förvaltningen ser över rehabiliteringsprocessen och dess verktyg för att utveckla arbetet så att chefer tillsammans med de upphandlade aktörerna tidigare kan välja rätt åtgärder för att förebygga ohälsa, främja hälsa och rehabilitera personal som drabbats av ohälsa.

Ett tjugotal skolor deltar i ett forskningsprojekt som syftar till att ge större arbetsglädje, optimera arbetsförmågan och effektiviteten, motverka ohälsa, sjuknärvaro och sjukfrånvaro. Projektet undersöker hur den psykosociala arbetsmiljön, stress och arbetsbelastning samverkar med ljudmiljön och hur hörseln påverkas av detta.

Arbetsmiljö

Förvaltningen har intensifierat arbetsmiljöarbetet i samverkan med de fackliga organisationerna. En mängd åtgärder är vidtagna som syftar till att fastställa inriktningen och planen för ”den goda arbetsmiljön” och ytterligare åtgärder planeras.

Samverkansavtalet har följts upp och kommer att diskuteras med den centrala samverkansgruppen, Cesam. Uppföljningen har resulterat i att fler samverkansutbildningar än tidigare genomförs.

En uppföljning av arbetet med det systematiska arbetsmiljöarbetet på enhetsnivå har gjorts. Majoriteten av skolorna uppger att de har ett fungerande systematiskt arbetsmiljöarbete. Förvaltningen säkerställer att arbetet fortgår.

Personalutskottet, som är ett utskott till förvaltningsgruppen, har utsett en partssammansatt referensgrupp för arbetsmiljöfrågor som fortsätter arbetet under hösten 2014. I fokus är stödverktyg som ska underlätta arbetet, minska administrationen och höja kvaliteten.

Diskussionerna och åtgärderna kring skolledares arbetsmiljö fortgår under hösten i den partsgemensamma grupp som bildades hösten 2012. Målet är att identifiera problem i rektorernas arbetsmiljö och tillsammans enas om åtgärder.

Grundläggande arbetsmiljöutbildning (BAM) och Samverkansutbildning FAS 05, genomförs fortlöpande.

Arbetet med åtgärder utifrån arbetsmiljöverkets föreläggande fortsätter. En uppföljning av vidtagna åtgärder under läsåret 2013/2014 har genomförts och redovisats till utbildningsnämnden i augusti.

Deltid till heltid

Under våren 2014 gick en förfrågan ut till cirka 1 200 deltidsanställda på utbildningsförvaltningen huruvida intresse fanns att utöka sin sysselsättningsgrad. Hittills har 171 av dem anmält att de är intresserade och chefer på de berörda enheterna kommer att kontaktas med en förfrågan om att direkt omvandla sysselsättningsgraden för dessa medarbetare.

Inlevelseutbildning

För att ge en bättre förståelse för de behov och förutsättningar elever med fysiska funktionsnedsättningar har, genomfördes en inlevelseutbildning (insiktsutbildning) i juni för utbildningsnämndens ledamöter.

6.2 En effektiv förvaltning

6.2.1 Nämndens verksamheter är resurseffektiva

 Uppfylls helt

Förväntat resultat

Ett flexibelt lokalutnyttjande och en effektiv administration har frigjort resurser till kärnverksamheten.

Indikator	Utfall T2 2014	Utfall 2013	Prognos helår	Årsmål	KF:s årsmål	Period
 Administrationens andel av de totala kostnaderna (KF)		4,06 %		3,3 %	minska	2014
Kommentar Administrationens andel av de totala kostnaderna visar en minskande tendens. De administrativa kostnaderna har minskat med 0,6 % jämfört med samma period föregående år. Detta beror framförallt på minskade kostnader för konsulter. De totala kostnaderna har ökat med 4,3 %						
 Antal tävlande i kvalitetsutmärkelsen (KF)	5 st	4 st		5 st	tas fram av nämnd	2014
 Andel upphandlad verksamhet i konkurrens (KF)		40,6 %		38 %	37 %	2014

Aktivitet	Start	Slut
Utbildningsnämnden ska i tidigt skede, i nära samarbete med stadens berörda nämnder och bolag, planera för att det i stadsutvecklingsområden garanterat finns skolkapacitet för årskurs F-6 (KF)	2014-01-01	2014-12-31
Beställa åtgärder för att tillgängliggöra publika lokaler i ett femtontal skolor. (UtbN)	2013-01-01	2014-12-31
Införliva tillgänglighetsanpassning i samtliga skolgårdsprojekt. (UtbN)	2013-01-01	2014-12-31
Tillgängliggöra information om vilka skolor i egen regi som är tillgänglighetsanpassade. (UtbN)	2013-01-01	2014-12-31
Formulera nämndindikatorer som mäter effektivitet för respektive verksamhet (KF)	2014-01-01	2014-12-31
Kommunstyrelsen ska tillsammans med arbetsmarknadsnämnden och utbildningsnämnden utreda resursfördelningssystemen inom de pedagogiska verksamheterna (KF)	2014-01-01	2014-12-31
Nämnden ska i verksamhetsplan 2014 klargöra hur den kommer att genomföra det verksamhetsspecifika EU-positionsrapporten som har antagits i enlighet med policy om EU-politik men påverkan på Stockholm och stockholmarna. (KF)	2014-01-01	2014-12-31
Arbetet med att utveckla effektivare och enklare rutiner avseende såväl central administration som enheternas egen administration fortsätter (UtbN)	2013-01-01	2014-12-31

Effektiv lokalhantering

Skolbyggnation för ett växande Stockholm

Projektet Skolbyggnation för ett växande Stockholm påbörjades 2011 och avslutas vid utgången av 2014. Det huvudsakliga uppdraget är att leverera förslag till beslut om ny-, om och tillbyggnader för att nå balans mellan grundskolekapacitet och prognostiserat behov år 2020. En delårsrapport har tagits fram omfattande över 10 000 nya elevplatser i permanenta

lokaler (utbildningsnämnden augusti 2014). I projektets slutrapport ökar antalet nya platser ytterligare. Aktuell lägesrapport för staden i sin helhet framgår av nedanstående tabell.

Vid tillfället för utredningen Skolplanering för ett växande Stockholm (SPS-utredningen) beräknades kapacitetsunderskottet år 2020 till cirka 5 700 platser. Den beräknade kapaciteten utifrån nämndens inriktnings- och genomförandebeslut, påbörjade detaljplaneprocesser för Midsommarkransens skola och skola vid Trekanten i Gröndal och övriga förändringar inom beståndet bedöms innebära en ökning med cirka 8 800 elevplatser utifrån SPS-utredningens kapacitetsbedömning hösten 2011 och fram till år 2020. Samtidigt har det prognostiserade elevantalet ökat med cirka 2 800 elever.

Sammantaget innebär det på stadsnivå balans i aktuell planering för år 2020. Det är viktigt att påpeka att balans mellan kapacitet och prognos på stadsnivå inte nödvändigtvis innebär att det finns tillräckligt med elevplatser på lokal nivå och att ytterligare kapacitetshöjningar kommer att vara nödvändiga före 2020, bland annat i Hammarby Sjöstad. Osäkerheter är bland annat detaljplaneprocesser och kommande elevantalsprognoser. Nästa prognos för kommunala och fristående skolor levereras under november månad och bygger på stadens befolkningsprognos från juni där det totala antalet barn och ungdomar i grundskoleålder år 2020 ökat med cirka 1 300 personer mot tidigare prognos.

Tabell 27 Lokalkapacitet jämfört med prognostiserat elevantal år 2020 enligt prognoser 2010 och 2013. Negativ siffra i den nedersta kolumnen innebär ett kapacitetsunderskott år 2020. Avser grundskola.

Stockholm år 2020	SPS 2010	Aktuell planering augusti 2014	Förändring SPS 2010 och aktuell planering augusti 2014
Kapacitet	70 446	79 218	8 772
Prognostiserat elevantal	76 136	78 956	2 820
Beräknat kapacitetsunderskott (-)/överskott (+)	-5 690	262	

Kapacitetsinventering av samtliga grundskolor

Kapacitetsinventering av samtliga grundskolor pågår för att få en likvärdig bedömning av skolors kapacitet. I processen ingår bland annat inventering på plats, framtagande av målbild för skolans kapacitet och överenskommelse med skolan om möjligt antal elever och grupper. Större kunskap om skolornas kapacitet är en förutsättning för likvärdig bedömning och tillvaratagande av kapacitet. Vid utgången av augusti har cirka 100 skolor inventerats. Arbetet pågår enligt plan.

Tillgängligheten i skollokaler

Förvaltningen har beställt tillgänglighetsåtgärder i publika lokaler i 14 grund- och gymnasieskolor. För ytterligare 16 grund- och gymnasieskolor har under juni 2014 offerter levererats och beställningar kommer att ske under hösten 2014. Under hösten kommer dessutom att beställas offerter för ytterligare cirka 15 skolor. Denna typ av åtgärder vidtas dessutom regelmässigt vid större ombyggnads- och upprustningsprojekt.

En mall för hur tillgängligheten på skolor kan beskrivas ska tas fram. De skolor där tillgänglighetsanpassning redan är genomförd kommer att förses med beskrivning av tillgänglighetsnivå. Vartefter flera tillgänglighetsanpassningar blir färdiga kan dessa skolor använda mallen för att informera om sin tillgänglighet. SISAB genomför också en inventering av alla skolors tillgänglighetsnivå, som bör kunna utgöra underlag för en beskrivning av tillgängligheten på samtliga skolor i egen regi, när den är klar.

Förstärka arbetssätten för att säkerställa lokalförsörjningen

Samordningen med övriga förvaltningar inom staden har utvecklats, främst vad gäller förvaltningens samverkan med idrottsförvaltning och stadsbyggnadskontor. Parallellt har stadsledningskontorets samordnande insatser förstärkts och ett arbete påbörjats med sikte på skolbehov 2030 med anledning av bostadsbyggande fram till 2030. Inom förvaltningens lokalenhet pågår ett utvecklingsarbete för att stärka arbetssätt och rutiner. Samtidigt sker personella utökningar, såväl vad gäller projekthandläggare som lokalstrateger. En översyn av enheten kommer också att ske för att identifiera behov av förändringar för att hantera konsekvenserna av Bostadspotential för ett växande Stockholm.

Central utveckling av it-stöd

Digitala verktyg för skolutveckling

Digitaliseringskommissionen presenterade under våren sin rapport som visar att användningen av it i skolarbetet är låg i hela Sverige. Syftet med de satsningar utbildningsförvaltningen gör är att ge Stockholms skolor ett digitalt lyft och därmed rusta elever för framtida studier och arbete.

GSIT 2.0

Kommunstyrelsen har beslutat att ge stadsdirektören i uppdrag att förlänga avtalet med Volvo IT utifrån en framtagna krav- och behovsanalys. I tjänsteutlåtandet konstateras att it-servicen inte fullt ut har kunnat stödja skolans pedagogiska verksamhet på ett tillfredställande sätt. Därför ställs nu särskilda krav på ökad flexibilitet för den pedagogiska verksamhetens it-miljö.

Projektet GSIT 2.0 fortsätter att fokusera på att definiera behov och krav utifrån skolornas nuvarande och framtida krav på it-lösningar, så att eleverna på bästa sätt kan nå läroplanens alla mål. De rapporter som har tagits fram har levererats till stadens övergripande GSIT 2.0-projekt. Projektet föreslår hur framtagna behov och krav bäst uppfylls i en kommande upphandling.

Förtida utbyte av elevdatorer på grundskolan

På grundskolan var det planerat att 3 500 datorer skulle bytas ut i förtid för att möta behovet av en mer modern datormodell med bra inloggningstider. Det tidigare lagda utbytet innebar att datorerna blev anpassade för alla typer av pedagogiskt arbete med kraftigt förbättrade inloggningstider. Projektet är nu avslutat.

I och med att utbytesprocessen kom mitt under läsåret valde några skolor att vänta till det ordinarie utbytet vilket innebar att drygt 3 000 datorer levererades. Projektet är avslutat.

Ordinarie utbyte av datorer

Under året kommer cirka 18 000 datorer att bytas ut i grundskolan och gymnasieskolan samt på central förvaltning genom det ordinarie planerade utbytet. Av dessa är drygt 13 000 datorer hittills utbytta. Det pågående arbetet stöder även höstens 1:1-leverans av 4 500 datorer till gymnasieskolorna. Det innebär beställning, leverans och utlämning av datorer till eleverna.

Dessutom ska drygt 9 000 datorer uppgraderas från 32-bitars till 64-bitarsmiljö i enlighet med stadens övergripande beslut. Projektet ser till att förvaltningens alla datorer är av senaste standard.

Skolplattform Stockholm

Stockholms förskolor och skolor behöver ett modernt, effektivt och sammanhållet administrativt it-stöd. Ett projekt inom utbildningsförvaltningen arbetar därför med att förbereda, upphandla och införa en skolplattform. Med en ny skolplattform kommer pedagoger, administratörer, elever och vårdnadshavare att smidigt kunna hantera bland annat planering, bedömning, elevresultat, betyg och frånvarorapportering. Målet är att minska lärarnas administrativa börda, så att mer tid kan läggas på elevens lärande. Den nya skolplattformen ska stödja drygt 1 400 förskolor/skolor och berör över 300 000 användare.

En leveransplan har tagits fram tillsammans med de upphandlade leverantörerna av systemen. Riktlinjer för de delar av stadens infrastruktur som kommer att stödja skolplattformen, integrationsplattform och behörighetslösningar har tagits fram. Val av teknisk plattform för gränssnitt mot användarna har beslutats och upphandlingen av servicedesk genomförs med start under hösten 2014.

Införande av gemensam systemförvaltningsmodell, PM3

Genom att införa en gemensam systemförvaltningsmodell skapar utbildningsförvaltningen en tydlighet kring vad som är it-nära förvaltning och vad som är verksamhetsnära förvaltning. Detta ger en effektiv förvaltningsorganisation, där roller och ansvar är tydliga.

Förvaltningsorganisationen är igång med att följa upp och förvalta SIKT-leveranserna.

Den nya organisationen kommer löpande att under 2014 tillsätta nya förvaltarroller för att under 2015 öka mognaden i förvaltningen genom att arbeta enligt de nya verksamhetsfokuserade arbetssätten och vidareförädla viktiga processer.

SIKT-avtal ersätter KITT-avtalet

Avtalstiden för KITT-avtalen löpte ut den 31 maj. Avtalet har ersatts av ett nytt avtal från 1 juni, SIKT-avtalet.

Det har skett en etablering av ny driftsmiljö, ny leveransmodell, ny leverantörsstyrning samt en genomgång av samtliga systems informationsklassning.

Inom projektet har förvaltningen skapat en enhetlig avtalsstruktur och modell för uppföljning av avtalad leverans. Förvaltningens samtliga avtal med leverantören Tieto har omförhandlats och tecknats på nytt. En samverkansmodell är på väg att införas under hösten vilken inkluderar modell för leverantörsstyrning.

Införandet av SIKT har krävt en översyn av alla system ur ett informationsklassningsperspektiv då systemen flyttas och etableras i ny driftsmiljö med en skyddsnivå som ska stämma överens med informationsklassningen. Översynen är gjord och inga avvikelser har uppmärksammats som kräver åtgärd.

Inom projektet har förvaltningen säkerställt att leverantörsstyrningsmodellen i avtalet stämmer överens med förvaltningens arbete med att inför PM3. Avtalet innebär sänkta kostnader för förvaltningen samt en tydligare och utökad leverans.

Effektiv upphandling och inköp

Upphandlingen av tjänster inom skolstöd (skolkuratorer, specialpedagoger, speciallärare samt studie- och yrkesvägledare) har avslutats och ramavtal finns på plats. Upphandling av nya ramavtal för handledningstjänster och tjänster inom elevhälsan (skolläkare, skolpsykiatriker, skolsköterskor och skolpsykologer) har påbörjats med planerad avtalsstart halvårsskiftet 2015.

Någon ny upphandling av så kallade trygghetsskapande tjänster inom skolan kommer inte att genomföras eftersom något uttalat behov från skolornas sida inte finns. Avrop/beställningar från tidigare ramavtal uppgick till ett fåtal uppdrag under hela avtalsperioden vilket inte motiverar en ny upphandling.

Aktivitetsplanen för upphandling i konkurrens 2014 löper planenligt.

6.2.2 Det ekonomiska resultatet är i balans

 Uppfylls helt

Förväntat resultat

Nämndens verksamheter håller budget. Goda analyser bidrar till att prognossäkerheten är hög.

Indikator	Utfall T2 2014	Utfall 2013	Prognos helår	Årsmål	KF:s årsmål	Period
 Nämndens budgetföljsamhet efter resultatöverföringar (KF)	100 %	100 %		100 %	100 %	Tertial 2 2014
 Nämndens budgetföljsamhet före resultatöverföringar (KF)	100 %	100 %		100 %	100 %	Tertial 2 2014
 Nämndens prognossäkerhet T2 (KF)		0 %		+/- 1 %	+/- 1 %	2014

Prognos över årsutfall

Tabell 28 Prognos över årsutfall

Driftverksamhet, mnkr	Budget	Prognos	Avvikelse
Summa kostnader	16 353,4	16 980,8	-627,4
Drift och underhåll	16 296,7	16 924,1	-627,4
Kapitalkostnader	56,7	56,7	0,0
Summa intäkter	-1 766,1	-1 819,6	53,5
Nettoutfall	14 587,3	15 161,2	-573,9
Beräknade prestationsförändringar			575,4
Begärda budgetjusteringar			4,9
Summa justerat nettoutfall			6,4
Ingående resultatfond från 2013			167,9
Resultatöverföring till 2015			-174,3
Nettoutfall efter resultatfond			0,0

Investeringar, mnkr	Budget	Prognos	Avvikelse
Investeringsutgifter	70,0	70,0	0,0

Resultatenheter

Tabell 29 Resultatenheter, ingående fond 2014, utgående fond 2015

Ingående fond 2014 mnkr	
Grundskola	
Ingående fond resultatenheter 2014	117,7
Ingående fond resultatenheter avvecklade i bokslut 2013	0,8
Totalt ingående fond grundskola	118,5
Gymnasieskola	
Ingående fond resultatenheter 2014	19,4
Ingående fond resultatenheter avvecklade i bokslut 2013	0,0
Totalt ingående fond gymnasieskola	19,4
Övriga	
Avdelningen för uppdrag kring lärande och elevhälsa	30,0
Totalt ingående fond	167,9
Utgående fond 2014 mnkr	
Grundskola	
Resultatenheter med överskott (74)	134,6
Resultatenheter med underskott (10)	-6,1
Resultatenheter med fond +/-0 (3)	0,0
Totalt utgående fond grundskola	128,5
Gymnasieskola	
Resultatenheter med överskott (7)	17,5
Resultatenheter med underskott (4)	-4,2
Resultatenheter med fond +/-0 (1)	0,0
Totalt utgående fond gymnasieskola	13,3
Övriga	
Avdelningen för uppdrag kring lärande och elevhälsa	32,4
Totalt utgående fond	174,3

Grundskolor

Grundskolans 87 resultatenheter har en sammantagen ingående fond om 118,5 mnkr. I prognosen redovisar resultatenheterna ett underskott om 3,3 mnkr före och 14,9 mnkr efter resultatdispositioner. I samband med 2014 års bokslut riskerar fem enheter att avvecklas som resultatenheter, dessa kostnader kommer att regleras i samband med bokslutet för 2014. Den utgående fonden för grundskolorna beräknas till 128,5 mnkr.

Gymnasieskolor

Gymnasieskolorna har en ingående fond om 19,4 mnkr. De enheter som redovisar överskott i resultatfonderna har en samlad fond om 17,5 mnkr och för de som visar underskott är det samlade underskottet 4,2 mnkr. Tre enheter riskerar att avvecklas som resultatenheter om inte deras resultat förbättras under året. Den utgående fonden för gymnasieskolorna beräknas uppgå till 13,3 mnkr.

Anslagsenheter**Grundskolor**

Av de 33 anslagsenheterna inom grundskolan redovisar 22 stycket ett överskott eller nollresultat om sammanlagt 5 mnkr medan 11 stycken redovisar ett underskott om 9 mnkr.

Gymnasieskolor

Gymnasieskolans 18 anslagsenheter redovisar ett underskott om 35,2 mnkr. Tolv enheter visar underskott och sex enheter visar nollresultat.

En ny anslagsenhet har inrättats från den 1 juli – Campus Konradsberg. Enheten är en serviceenhet för skolverksamheten inom Konradsbergsområdet. Bland annat driver enheten skolrestaurang för skolorna i området, egen regi och fristående.

Investeringar

Nämnden beräknar att de totala investeringsutgifterna för år 2014 kommer att uppgå till 70,0 mnkr, vilket innebär att nämndens budget för investeringar är i balans. Prognosen för skolorna är 68,9 mnkr varav grundskolor 53,2 mnkr och gymnasieskolor 15,7 mnkr. Centrala enheter räknar med att använda 1,1 mnkr.

Omslutningsförändringar

Nämnden redovisar omslutningsförändringar om totalt 14,4 mnkr i ökade kostnader och intäkter. Omslutningsförändringarna redovisas under respektive verksamhetsområde.

Budgetjusteringar

Nämnden begär budgetjustering om totalt 4,9 mnkr. Budgetjusteringarna redovisas under respektive verksamhetsområde.

Jämförelse mellan tertialrapport 2 2013 och tertialrapport 2 2014

Kostnaderna har ökat med 439 mnkr jämfört med samma period föregående år. Det är framförallt kostnader avseende köp av verksamhet, lön och lokalkostnader som har ökat. Den totala kostnadsökningen motsvarar 4 procent.

Kostnader för köp av verksamhet har ökat med 260 mnkr, vilket främst förklaras av ökat antal barn i fristående förskolor och grundskolor.

Totalt har kostnaden för lön och arbetsgivaravgift ökat med 120 mnkr. Kostnadsökningen motsvarar en ökning om 3 procent.

Lokalkostnaderna har ökat med 27 mnkr, vilket motsvarar en ökning om 3 procent. Ökningen förklaras av hyresökning och ökad förhyring.

Kostnad för transport har ökat med 32 mnkr. Förklaringen är att ersättningen för skolskjuts till fristående skolor tidigare bokfördes som köp av huvudverksamhet.

Intäkterna har ökat med 5 mnkr jämfört med samma period föregående år. Det är en förändring på 0,4 procent och förklaras till största delen av ökade försäljningsintäkter från momspliktiga varor.

Analys av balansräkning

Tabell 30 Balansräkning, jämförelse 201408 och 201308

Balansräkning, mnkr	201408	201308	Avvikelse
Tillgångar			
Anläggningstillgångar	154,9	160,4	-5,5
Maskiner och inventarier	154,9	160,4	-5,5
Omsättningstillgångar	1 218,7	1 149,7	69,0
Kundfordringar	22,0	10,0	12,0
Diverse kortfristiga fordringar	679,0	666,1	12,9
Förutbetalda kostnader och upplupna intäkter	517,1	473,1	44,0
Kassa och bank	0,6	0,5	0,1
Summa	1 373,6	1 310,1	63,5
Skulder och eget kapital			
Eget kapital	-1 041,5	-916,3	-125,2
Kortfristiga skulder	-332,1	-393,8	61,7
Kortfristiga skulder till kreditinstitut och kunder	-5,3	-3,0	-2,3
Leverantörsskulder	-184,3	-169,4	-14,9
Övriga kortfristiga skulder	-21,5	-22,9	1,4
Upplupna kostnader och förutbetalda intäkter	-121,0	-198,5	77,5
Summa	-1 373,6	-1 310,1	-63,5

I samband med tertialrapport 2 2014 ska ett bokslut upprättas per den 31 augusti. Tertialbokslutet är en av grundstenarna för prognosarbetet. I samband med tertialrapporten lämnas resultat- och balansräkning. Balansräkningen för tertial 2 ska enligt anvisningarna jämföras med balansräkningen för tertialrapport 2 2013.

Förvaltningen har periodiserat hyror, statsbidrag, timlöner samt övriga kostnader och intäkter. Förvaltningen har, liksom tidigare år, valt att periodisera kostnader och intäkter på 50 tkr eller högre. Periodiseringar i samband med tertialbokslut sköts centralt och skolorna/enheterna lämnar inte in egna beräkningsunderlag. Bokslutsinformation finns i bilaga 4.

Tillgångar

Anläggningstillgångarna har minskat från 160,4 mnkr till 154,9 mnkr. Investeringsstakten på förvaltningen har minskat.

Kundfordringarna har minskat mellan 2013 och 2014. Förändringen beror på flera stora återbetalningar i augusti 2013 som inte verkställts vid tidpunkten för bokslutet i augusti 2013.

Kortfristiga kundfordringar har ökat med 12,9 mnkr från 666,1 mnkr till 679 mnkr. Förändringen hänför sig till moms.

Förutbetalda kostnader och upplupna intäkter har ökat från 473,1 mnkr till 517,1 mnkr. Ökningen beror bland annat på att fler leverantörsfakturer periodiserats.

Kassa och bank har ökat från 0,55 mnkr till 0,60 vilket är en marginell förändring.

Skulder och eget kapital

Kortfristiga skulder till kreditinstitut och kunder har ökat från 3,0 mnkr till 5,3 mnkr.

Ökningen beror främst på interkommunala ersättningar som är under utredning.

Leverantörsskulder har ökat med 14,9 mnkr från 169,4 mnkr till 184,3 mnkr. Differensen mellan åren beror på hur leverantörerna fakturerar.

Övriga kortfristiga skulder har minskat från 22,9 till 21,5 mnkr. Minskningen hänför sig till moms.

Upplupna kostnader och förutbetalda intäkter har minskat från 198,5 mnkr till 121 mnkr.

Minskningen beror på att utbetalningen av retroaktiva löner för 2013 genomfördes först efter augusti 2013.

6.3 En hållbar förvaltning

6.3.1 Skolan bidrar till en hållbar livsmiljö

 Uppfylls helt

Förväntat resultat

Det finns strategier för energihushållning, kosthållning och hållbar utveckling. Detta vävs även in i undervisningen för att synliggöra betydelsen av det personliga ansvaret för vår gemensamma livsmiljö och hälsa.

Indikator	Utfall T2 2014	Utfall 2013	Prognos helår	Årsmål	KF:s årsmål	Period
 Andel dubbdäck (KF)		0 %		0 %	tas fram av nämnd	2014
 Andel ekologiska livsmedel i stadens egna verksamheter (KF)	18,7 %	13,4 %	20 %	20 %	20 %	Tertial 2 2014
 Andel elbilar (KF)		8,3 %		8 %	9 %	2014
 Andel miljöbilar i stadens bilflotta (KF)	73 %	83,3 %	100 %	100 %	100 %	Tertial 2 2014
 Andel miljöbränslen i stadens etanol- och biogasfordon (KF)	75 %	76,6 %	100 %	85 %	tas fram av nämnd	Halvår 1 2014
 Andel relevanta upphandlingar av varor och tjänster där krav ställts på att miljö- och hälsofarliga ämnen inte ingår (KF)				100 %	tas fram av nämnd	2014
 Elanvändning per kvadratmeter (KF)		36 kwh/kvm		35 kwh/kvm	33 kWh	2014
 Mängden matavfall som stadens verksamheter sorterar ut för biologisk behandling (KF)		40 %		40 %	fastställs 2014	2014

Aktivitet	Startdatum	Slutdatum
Effektivisera energianvändningen i stadens fastigheter och lokaler för skolverksamhet i samarbete med energicentrum (KF)	2014-01-01	2014-12-31
Delta i stadens upphandling av cyklar och elcyklar (KF)	2014-01-01	2014-06-30
Förvaltningens miljöhandlingsplan ska implementeras (UtbN)	2013-01-01	2014-12-31

6.4 Säkra och trygga verksamheter

6.4.1 Skolan är säker och trygg

 Uppfylls helt

Förväntat resultat

Organisationen av förebyggande säkerhetsarbete och krishantering är sådan att frågorna kan hanteras så nära berörda som möjligt och att effekterna av inträffade händelser minimeras. Säkerhetsarbetet ingår som en naturlig del i den ordinarie verksamheten med ständiga förbättringsåtgärder och leder till säkerhet och trygghet för elever och medarbetare.

Indikator	Utfall T2 2014	Utfall 2013	Årsmål	KF:s årsmål	Period
 Andel genomförda åtgärder inom ramen för RSA (KF)		100 %	100 %	100 %	2014

7 Synpunkter och klagomål

Inkomna synpunkter och klagomål som gäller kommunal grund- eller gymnasieskola hanteras kontinuerligt enligt de förvaltningsgemensamma rutinerna.

Det har hittills under året inkommit totalt 88 anmälningsärenden som gäller den kommunala grundskolan från Skolinspektionen/Barn- och elevombudet BEO/Diskrimineringsombudsmannen. Huvudmannen har uppdragits att utreda 28 av dem. Av anmälningarna gäller 59 elevens skolsituation (exempelvis rätt till utbildning, särskilt stöd, bristande information), 25 ärenden gäller kränkande behandling och fyra ärenden gäller diskriminering.

Under året har 41 ärenden avslutats. Av dessa har 30 lett till kritik, antingen i form av anmärkning eller föreläggande att vidta åtgärder.

När det gäller den kommunala gymnasieskolan har 15 klagomål inlämnats till Skolinspektionen/Barn och elevombudet varav fyra har hänskjutits till huvudmannen för utredning. Av de återstående är sju pågående ärenden och ett är överlämnat till annan myndighet. Inget ärende där Skolinspektionen fattat beslut har lett till kritik. Klagomålen avser huvudmannens organisation och styrning, särskilt stöd, kränkande behandling elev-elev och betyg och omdömen.

Av fem klagomål som har kommit in till avdelningen för utveckling och samordning gäller två att endast den vårdnadshavare som är boende på adressen där barnet är folkbokfört kan ansöka via Skolval Stockholm och ett gäller att ansökningar registrerats som sena, på grund av fördröjning i uppdatering av folkbokföringsadresser. Ett klagomål gäller arbetet med tillsyn och ett klagomål som har kommit in från en elev gäller den information som lämnats om hur och om data sparas i varje elevs profil.

Med anledning av nytt avtal om persontransporter i staden har klagomål angående skolskjuts kommit in till förvaltningen i samband med terminsstarten. Förvaltningen arbetar för att kunna lösa de problem som uppstått.